

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

ועדת איכות הסביבה

בראשות סגן ראש העירייה והממונה על תחום איכות הסביבה -

מר ראובן לדיאנסקי

התקיימה ביום שלישי ה-30.07.2019, שעה 18.00

כ"ז בתמוז תשע"ט

חדר דיונים קומה 6 - בניין העירייה

שוש בלו-

איה קובי -

סטנוגרמה

מנהלת לשכת חבר המועצה עו"ד ראובן לדיאנסקי

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

בראשות סגן ראש העירייה - עו"ד ראובן לדיאנסקי	
חברי הועדה ה"ה:	
מוזמנים ה"ה:	
מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות	איתן בן עמי
מנהל אגף תברואה וניהול פסולת	מר ארז ניסים
מנהלת תחום אפס פסולת	גב' אור ביגר
רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון", הרשות לאיכות הסביבה וקיימות	גב' רות שטסל ויינר
תזונאית תוכנית בתיאבון - הרשות לאיכות הסביבה וקיימות	אורית מגלד בן אריה
תזונאית "בתיאבון" - הרשות לאיכות הסביבה וקיימות	חגית כהן
הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא	ד"ר דורית אדלר
"עץ בעיר"	אלון אלירן
תושבת	כרמית בן מרדכי
חברת ועדת טבע וב"ח, תושבת מרכז העיר	גב' חגית אוריין
תושבת	גב' אלה רותם
תושב	מר עומר ברק
תושבת	גב' איריס טוביאס
	מר מתן
	גב' נטלי איתן

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר חן אלפסי	תושב - פעיל גרינפיס ורשות הטבע והגנים
גב' איריס רביב	תושבת
גב' כרמית בן מרדכי	ועדת קהילת יפו
אבי ליברסון	תל אביב
נטע	תושבת
שגית הראל	
ניר קליינר	פעיל ציבור
שרון גבאי	תושב
גב' אילנה קוזניץ	אדריכלית

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

על סדר היום:

- התכנסות
- דברי פתיחה -

⇐ סגן ראש העיר ויו"ר הוועדה, עו"ד ראובן לדיאנסקי

- מחזור בתל אביב - תמונת מצב - תשתיות, פינוי והסברה -

⇐ איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכה"ס וקיימות

⇐ מר ארז ניסים, מנהל אגף תברואה וניהול פסולת

⇐ גב' אור ביגר, מנהלת תחום אפס פסולת

- דיון – שאלות ותשובות

- הצגת תוכנית "בתיאבון" -

⇐ גב' רות שטסל ויינר, רכזת מדיניות מזון עירונית

ומנהלת תוכנית ב"תיאבון", הרשות לאיכות הסביבה וקיימות.

- דיון - שאלות ותשובות

- דברי סיכום

* * *

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

דברי פתיחה - סגן ראש העירייה ויו"ר הועדה

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

שלום לכולם. אני שמח שבאתם.

אציין שוועדת איכות סביבה היא וועדה סטטוטורית שקבועה בפקודת העיריות. זו ועדה שחברים בה מספר חברים שהמחוקק קבע. יהיו בה: ארבעה חברי מועצה ובעלי תפקידים בעירייה שעוסקים בענייני איכות סביבה, שני נציגים מן הציבור וכו'.

אני בחרתי ובחר בדרך כלל לפתוח את הועדה לציבור, כי אני חושב שיש בנושאים שאנחנו מעלים עניין לציבור. בהקשר של המחזור, בשנה האחרונה יש איזה שהוא באז ציבורי סביב עניין המחזור, נוכח העובדה שחלק מהמיכלים למיחזור נלקחו מהמרחב הציבורי. על כן פתחתי את הישיבה למי שרוצה לבוא. לצערי הגיעו מעט חברים, הגם שחשבתי שזה נושא שמעניין מאד את האנשים וחשבתי שיבואו יותר.

גב' חגית אוריין:

זה בגלל השעה המוקדמת שבה נקבעה ישיבה זו. אנשים לא מספיקים לחזור מהעבודה. תופתע, כי אני העליתי את הנושא הזה בקבוצת פייסבוק במרכז תל אביב, והיה פיצוץ של תגובות.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

בכל מקרה נפתח בסבב היכרות של הנוכחים בישיבה.

השמות יכנסו לפרוטוקול וניתן יהיה לראות את הפרוטוקול באתר העירייה.

המטרה של הדיון כאן:

- לשמוע מה המצב הנוכחי.

- ומה התוכניות לעתיד בתחום המחזור.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

- בנוסף נציג פה את התוכנית 'בתיאבון', בעקבות חתימה על הסכם המזון- הסכם מילאנו מלפני כשלוש שנים, כאשר עיריית תל אביב התחייבה לפעול במסגרת תוכנית, שגם תחסוך מזון וגם תנתב אותו בצורה נכונה יותר, בריאה וסביבתית יותר. על הפרויקט הזה נשמע מגב' רות שטסל ומאיתן בן עמי שהוא מנהל הרשות לאיכות הסביבה.

נפתח עתה בסבב היכרות של הנוכחים :

- גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירוני. אני יושבת ברשות לאיכות סביבה וקיימות. ארחיב בנושא כאשר אציג בפניכם.
- מתן נחום - מתכנן סביבתי בחברה להגנת הטבע, במחוז תל-אביב
- עומר ברק - הייתי במשך 44 שנים תושב תל אביב ועכשיו אני תושב ראש העין. מתעניין מאד בעולם הזה ובאתי לשמוע.
- חגית אוריין - אני גרה במרכז תל אביב, שכונה שסובלת מאד מבעיות איכות סביבה. אני פעילה ציבורית הרבה שנים.
- נטע - תושבת - אני גרה בשלמה המלך, מפלסת את דרכי עם עגלה בהרי הזבל, כאשר הדרך מביתי לגן נהייתה רצופה קרטונים של איקאה. באתי להקשיב.
- איריס - באתי לשמוע, אני צופה מהצד.
- איריס טוביאס - אני גרה בזנגביל - הסביבה מאד מלוכלכת - לכלוך של כלבים שזה מביש ומסוכן אפילו ללכת על המדרכות. אני יורדת כל יום לנמל ושם בכלל ההזנחה 'פושעת', בעיקר שעוברים שם המון תיירים. בנוסף יש לכם תוכנית 'בתיאבון' - מסקרן לשמוע.
- אלה רותם - תושבת פלורנטין, יועצת לבניה הירוקה בתחום של פסולת.
- שגית הראל - תושבת מעוז אביב, שכונה מקיימת וירוקה. אפילו שאנחנו שכונה מקיימת וירוקה, אני חושבת שהאדם הכי חשוב אצלנו בשכונה זה יגאל - האיש שמנקה אצלנו, כי בלעדיו היינו חיים שם על ארגזי אשפה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

- אבי ליברסון - אני תושב תל-אביב, יש לי עסק סביבתי ביפו. אנחנו עושים רהיטים עם עץ ממוחזר, בעיקר מהמשטחים שזורקים בכל רחבי העיר.
- ניר קליינר - פעיל ציבור, מתעניין.
- ד"ר חגית כהן - תזונאית, יועצת תזונה.
- ד"ר דורית אדלר - הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא.
- גב' אורית מגלד בן אריה - דיאטנית, יועצת התוכנית 'בתיאבון', הרשות לאיכות הסביבה וקיימות.
- אילנה קוזניץ- אדריכלית, מתכננת בניינים בת"א, למדתי גם בניה ירוקה ובבנין שלנו אנחנו עושים הכל כדי להפריד. אני גרה לא רחוק מפה, יש לי פח כתום, פח כחול, קומפוסטרים, ולמרות שרוב הדיירים אצלנו בעד, יש ויכוחים עם הבניינים השכנים ואני מאד רוצה שנמשיך לפעול ואני אעשה הכל כדי שזה יקרה.
- מר חן אלפסי - תושב נווה כפיר, פעיל גרינפיס, גם מתנדב ברשות הטבע והגנים. בשכונה שלי אני חש שאין שימוש בתפוצה גבוהה של ההפרדה לחומרים שונים.
- נטלי איתן - עוזרת של ראובן לדיאנסקי.
- אור ביגר - ילידה ותושבת העיר, גרה בכרם התימנים ועובדת ברשות לאיכות סביבה וקיימות, מנהל תחום אפס פסולת, שזה בעצם ההיבט החינוכי קהילתי, פיתוח של הפחתת הפסולת שנוצרת בעיר שמועברת להטמנה. אנחנו עובדים בשיתוף מלא עם אגף התברואה, שהם אלה שמנהלים את הפסולת. אציג לכם בהמשך.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

ארז ניסים - מנהל אגף התברואה וניהול פסולת הצטרף אלינו והוא יציג בפנינו את סקירתו.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מחזור בתל-אביב - תמונת מצב

תשתיות, פינוי, והסברה

← מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות

← מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת

← גב' אור ביגר - מנהל תחום אפס פסולת

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אחר צהריים טובים לכולם, אני בתפקידי כשנתיים וחצי. היום אנחנו נציג מה אנחנו עושים ומה הכיוונים לעתיד.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

סדר הדיון:

- בחלק הראשון ארז יציג את מצב המחזור בעיר בכל הרבדים והפרמטרים וגם לפי איזורים וכו'.

- בגמר ההצגה - נפתח את הנושא לדיון, אפשר יהיה להתייחס, לשאול ולהעיר בכל דבר ועניין.

- אחר כך - נשיב לשאלותיכם.

מצד אחד של השולחן נדבר על הזרוע התשתיתית - שאחראית על הפינויים, שכן חלק מהפינוי נעשה על ידי גורמים חיצוניים.

הרשות לאיכות הסביבה - עוסקת בכל הצד ההסברתי והחינוכי של ענין המחזור בעיר, שהוא דבר חשוב ביותר וזאת על מנת שאנשים יבינו שזה דבר נכון וחשוב. אני באופן אישי חושב, שלמרות שיש מתקנים ויש את חירייה וכו', ההפרדה במקום היא ההפרדה הכי איכותית, גם בהקשר של החומר וגם בהקשר של החינוך. חשוב להטמיע את הנושא מגיל לידה ועד גיל גבורות ויותר.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

ארז בבקשה.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אפתח ואומר שבנושא המחזור העיר תל אביב במהלך השנים האחרונות עשתה כבדת דרך בתחום.

אין ספק שיש עוד הרבה מה לעשות בתחום ולא שאנחנו יכולים 'לנוח על זרי הדפנה', אבל עברנו איזה שהיא כבדת דרך, שאתייחס אליה. בקונספט צריך לקחת את המכלול הכולל, שיש לנו כאן;

- בשנה שעברה, ברמת ההיקף היה לנו כ-404 אלף טון אשפה מהעיר. זה לא מעט. סדר גודל של בערך כ-1,300 טון ביום שאנחנו מוציאים מהעיר.
- אם מדברים על סדר גודל, לשם השוואה של עיר כמו ירושלים, עם כ-900 אלף תושבים, עם שטח גדול יותר - שם בערך זה כ-1500 טון (אולי קצת פחות) ליום, ואז אנחנו מבינים שתל-אביב, למרות שמספר התושבים הוא קטן יותר וגם השטח קטן יותר, עדין הכמות היא גדולה מאד. הדבר נובע כמובן מיוממים, מכך שנכנסים כמיליון איש שנכנסים לעיר, בשל ההסעדה והמלונאות, תיירות וכל התחום הזה שגם מייצר נפח אשפה לא קטן.
- אתגר נוסף שיש לנו בעיר, שאתו אנחנו מתמודדים - זו המחויבות של מי שגר בעיר תל-אביב. יש לנו אחוזי השכרה גבוהים בעיר, יש תנועה של תושבים, הרבה צעירים שנכנסים לעיר. יש הבדל בין תושב של העיר, שיש לו מחויבות לעירו ולמקום שלו. אין ספק שאוכלוסיית הזרים משפיעה מאד ותיירים שמגיעים. על כן צריך לראות איך קושרים את כל האוכלוסיות השונות האלה לתוך החזון העירוני.
- מעבר לאילוצים העולמיים והתקציביים - המחירים בעולם גם של מחירי הקרטון וגם של הנייר בבורסת הניירות והקרטון הם ממש בצלילה. אני שמח להגיד, שהנהלת העירייה כאן לא רואה את זה בהיבט הכלכלי. כי אם היינו מסתכלים על זה רק בעין הכלכלית, בודאי שהיינו עושים פעולות נוספות כדי להתקדם.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

• אני אציג את מירב הזרמים השונים ומה יש בעיר ואני אפרט קצת בעל פה, כאשר בסוף אציג מה עשינו ומה אנחנו הולכים לעשות בעתיד. בסך הכל אנחנו עובדים בשיתוף פעולה מצוין ביחד עם איכות הסביבה, עם איתן בן עמי ועם אור ביגר וראובן ישושב לנו על הראש' ובצדק, והוא עושה זאת ברמה שבועית. ביחד כולנו חושבים איך לקדם ולעשות את הדברים בצורה הטובה ביותר.

• בנושא של נייר עיתון וקרטון קל - מכלים כחולים

- בעיר מוצבים כ-7.700 מיכלי אצירה למחזור נייר
- בעיר 33 סבבי פינוי לפי איזורים (זה לא מעט).
- המסה המרכזית היא בחבל צפון כ-2100, מעבר לירקון כ-4000, היתר במרכז, במזרח, דרום ומעט ביפו.

אני יכול להגיד, מבחינת משקלים, בשנה שעברה עמדנו על כ-1550 טון נייר בשנה ואיננו רואים עליה. למרות שב-2017 הייתה לנו עליה, כאשר היה לנו 1262 ובשנה שעברה עלינו בערך בכ-300 טון.

• בנושא של הנייר, בחלק מהמקומות המדיניות העירונית היא שאיננו מציבים מיכלים במרחב הציבורי, משתדלים שלא להציב במרחב הציבורי מיכלי אצירה ופועלים בצורה די נמרצת להכניס את הכל פנימה, למרחב הפרטי, מאחר שכל מה שנשאר במרחב הציבורי, לצערי, הופך להיות ערימת אשפה מסביב שמפריעה להולכי הרגל.

גב' איריס:

למי שייכים המיכלים האלה?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

הכל שייך לעירייה. אבהיר שעיריית תל אביב בניגוד לרשויות אחרות בארץ, כאשר לתושב נשבר המיכל הירוק העירייה היא זו שמחליפה לו את המיכל על חשבונה. פונים דרך המוקד או אלינו ומקבלים, אלא אם כן זה בנין חדש ואז במסגרת טופס 4, מחויבים למיכלי אצירה

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

שנקבעים בטופס האכלוס. בכל מקרה, אנחנו מנפקים ומספקים. לצורך העניין בשנה שעברה הוספנו 2400 מיכלי אצירה כתומים בעיקר בחבל צפון, מיכלים שלא היו (כמובן שהעירייה רכשה הכל). גם כאשר המיכל נשבר או המכסה - העירייה מבצעת את כל התחזוקה.

גב' אילנה קוזניץ:

האם יש לכם נתונים, כמה זה הוציא מהפח הירוק?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אנחנו כרגע יוצאים לסקר מיכלי אצירה בכל העיר. סקר רחב שלא היה במשך שנים רבות בעיר. נעלה את זה כשכבת GIS גם לתושבים שיוכלו לצפות. בכל כתובת כל אחד יוכל לראות איזה מיכלים יש, כולל תצלום של ביתן האשפה והיכן הוא ממוקם.

גב' אילנה קוזניץ:

מעניין אותי אם הפח הכתום מייצר ירידה?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

כמעט שלא, לצערי.

גב' אילנה קוזניץ:

איך אתה מסביר את זה?

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

אני מציע שנערוך את ההצעה עד הסוף. אחר כך יהיו שאלות, שנשיב עליהם. אני מבקש שתעזרו לנו להתנהל בצורה נכונה ויעילה, שארז יסיים את המצגת ואז כולם יוכלו לשאול ולהתייחס וכמובן שנשיב.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

אשיב שבצפון כשהכנסנו את הכתומים בחלק הוצאנו, כי רצינו להכניס כמה שיותר כתום. ואמרנו שאם יש 3 אז נוציא 1. ההיגיון שלך נכון, שהרי הכתום תופס הרבה נפח ודווקא הפסולת הרטובה תופסת פחות, אולם לצערי, זה לא עושה שינוי גדול.

לגבי הזרם הכחול - הוצאנו מה שהיה במרחב הציבורי ואני יכול להגיד לכם שיותר מהכפלנו את מספר המיכלים לתוך המרחב הפרטי, ולראייה יש לנו עליה של 300 טון באיסוף הנייר בשנה שעברה, ב-2018.

הזרם הנוסף - אריזות מכלים - כתומים

- מדובר בכתומים על זרם של 21 סבבי פינוי שיש לנו היום בעיר - בעבר הירקון ובצפון שמושת כמעט באופן מלא.
- לא היה רך. חלק מה-2400 הכנסנו למזרח - נחלת יצחק, ביד אלינו, בנווה צה"ל, בצרון - הוכנס הכתום שלא היה, עד 2018.

גב' כרמית בן מרדכי:

ליפו?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אני מבטיח גם ליפו. אני אתייחס גם לזה. יש לזכור, שבסוף להוסיף עוד 2400, כשהמשמעות מבחינה עירונית, זה להוסיף עוד צוותים, לקנות עוד רכב דחס, להוסיף עוד משאבים, להוסיף עוד אמצעים, להוסיף עוד תשומות. הלוואי והרשות יכלה היום להגיד - ארז, יש לך 10 רכבים בדחס, יש עוד 60 פועלים, בוא ותעשה את הכלי. זה מצב אוטופי והלוואי ויכולנו לעשות את זה. אני יכול להגיד לכם שתל-אביב היא הרשות המובילה בארץ, לפחות במספר משקי בית ובהיקף הפעילות. אלה לא הנתונים שלי אלא שאפשר להיכנס לאתר של תמיד ולראות את הנתונים ולהתרשם.

יש עוד הרבה מה לעשות, אני חוזר ואומר, יש לנו עוד הרבה עבודה שצריך לעשות, אבל לפחות אנחנו רואים את ההתקדמות.

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

הקרטון הוא זרם בעייתי, הוא זרם משמעותי. יש לנו כמעט 15,000 טון משנה שעברה שזה המון. אנחנו משקיעים הרבה ולצד, גם בגלל רגולציית תמיר, אנחנו פחות משופים על הפעילות שאנחנו מבצעים. ברמה האסטרטגית, אני אומר גם ליצרנים וגם למשווקים, כפי שניתן לראות שבימי חמישי שישי כולם מזמינים את הקרטון עם אריזות המזון הביתה, כאשר למחרת אנחנו רואים את חדרי האשפה מוצפים. כפי שאתם יודעים, כל דבר היום מזמינים בקרטון וגם בקבוקי מיץ ארוזים בקרטון. הכל ארוז בקרטון. אנחנו מנסים לעודד כמה שפחות אריזות בקרטון, ואין ספק שהקרטון הוא זרם שאנחנו מתעסקים אתו לא מעט. אנחנו משקיעים לא מעט והוספנו לא מעט משאבים בתחום זה.

גב' חגית אוריין:

עדיף על עטיפות ניילון ששמים בהם את הבקבוקים.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

לא בהכרח זה טוב יותר. בדרך כלל עושים גם וגם. אני יכול לומר, שניסינו לפחות לגבי המשלוחים מחו"ל שהיו מגיעים פעם מקרטון והיום אנחנו רואים שהמשלוחים מסין מגיעים כבר יותר עם שקיות פלסטיק, הגם שהחבילות קצת קטנות יותר, אבל עדין ברמת העסקים הם רבים. בתחום זה אנחנו פועלים לא מעט.

• מחזוריות לבקבוקים ומכלי פלסטיק:

• מוצבות כ-850 מחזוריות לאיסוף בקבוקי פלסטיק ברחבי העיר.

גם במקום שאין מחזורית ויש היום את המיכל הכתום, אפשר היום לזרוק למיכל הכתום (לא משהו עם פקדון).

לצד, כל הרשויות במדינה נקנסות. אם למשל זורקים בקבוק פקדון לתוך מיכל כתום, כי אז בסקר שנעשה כל חודש ולוקחים X דגימות, הרשות נקנסת בעשרות אלפי שקלים, כמו גם תל אביב, על פי החקיקה הקיימת היום.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

• אריזות זכוכית - מיכל סגול

⇐ מיועד לאיסוף אריזות זכוכית מהמגזר הביתי - צנצנות קפה, ריבה, אריזות תמרוקים, בקבוקים וכו'.

⇐ בעיר מוצבים 182 מתקנים לאיסוף אריזות זכוכית, שהוצבו בשנה שעברה ואנחנו מתכוונים להוסיף עוד כ-40 מתקנים במהלך השנה הבאה.

⇐ בשנת 2018 נאספו מהעיר 106 טון זכוכית למחזור.

אנחנו עתה גם בפיילוט של חיישנים. לצערי, ביפו שמנו והם לא מתמלאים. ייתכן שזו ההסברה הבעייתית שלנו או אולי זה קשור לתושבים, כי אני לא יודע, אבל ישנם מקומות שזה מתמלא מייד וישנם מקומות שפחות. בגדול, אחת לחודש וחצי עורכים פינוי. כרגע שמנו חיישנים על מנת לייצר אופטימיזציה בתהליך הפינוי.

קריאה:

אחת לחודש וחצי?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

כן, זה הזמן שלוקח להם להתמלאות. ישנם מתקנים בעיר של זכוכית שהם פזורים בעיר וגם במשך שלושה חודשים הם עדיין לא מלאים. על מנת לייצר אופטימיזציה בתהליך הפינוי, כי בסוף גם זה עולה לא מעט כסף - אנחנו כרגע שמים חיישנים כפיילוט, כאשר יש כרגע פיילוט ב-X נקודות ואנחנו מתכוונים להרחיב את הזרם. הנתונים הם: ב-2018 נאספו 106 טון, זה חוסך ויש פחות הטמנות ופחות התעסקות גם בחיריה. אני מקווה שעם יותר הסברה ויותר מתקנים שיוצבו בעיר - נוכל לעלות.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

הערה: יכול להיות שבהקשר של הבקבוקים באיזורים שבהם המתקנים מתמלאים בקצב יותר איטי, זה כתוצאה מכך שהאנשים מחזירים את הבקבוקים ומקבלים את הפקדון. אני מניח, ומבלי להיות סטיגמטי, שבדרום אנשים ששיתים את הבירה, מביאים אחר כך את הבקבוקים ומזדכים על הפקדון, כאשר בצפון או בעבר הירקון המודעות פחותה יותר.

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

בתיאוריה אמורים לא לזרוק לשם בקבוקים.

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

יש שם צנצנות של שוקולד, שמן זית וכדו'.

מר חן אלפסי:

זה בעיקר בקבוקי שתיה, שבסופו של דבר הם לא מגיעים למיכלי המחזור.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

אני חושב שרוב בקבוקי הזכוכית הם בקבוקי יין או בירות.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אמשיך -

• פסולת אלקטרונית וסוללות

⇐ באלקטרונית - אני יכול להגיד שבסך הכל אנחנו נמצאים בפעילות די רחבה.

⇐ ב-2016 נאספו 224 טון, ב-2017 נאספו 340 טון וב-2018 נאספו 497 טון.

ניתן לראות עליה באיסוף של הפסולת האלקטרונית. כשאני בודק בסוף זה איסוף כללי מהעיר. זו פעילות של אגף התברואה. לצערי, יש פה תחלופה גדולה של דירות, אצל הצעירים, שכאשר הם שוכרים דירה, הם למשל, לוקחים את המקרר הישן מההורים ואחרי תקופת מה, תקופה קצרה, כשהם לא עומדים בעלויות

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

הדירה השכורה, הם זורקים את המקרר החוצה ומוצרים נוספים אלקטרוניים, למרות שהחוק מחייב לעשות את ההתקשרות ולהתקשר ל'תמיר' ולפנות ולעשות, אבל בסוף כש'תמיר' אומר שהוא רוצה 80 ש"ח על הפינוי, מחליטים להוציא הכל החוצה, ואז אנחנו אוספים ולשם כך נדרשים לשים צוותים שיאספו. אנחנו עומדים לעשות מבצעים נוספים לקראת החגים בעניין הזה ומתכוונים להרחיב יותר עם מנופים ייעודיים בתחום הזה. למעשה, כאגף ב-2016 הוספנו 91 טון וב-2018 האגף אסף 160 טון מתוך המספר הזה. לפיכך, אני חושב שזה קשור לתרבות השפע, אם זה טוב או רע - זה לעניין לויכוח אחר.

למעשה תשתיות מחזור הפסולת האלקטרונית בעיר כוללות - 20 מרכזי איסוף במתקנים עירוניים ונגישים לציבור (מרכזים קהילתיים, תחנות תברואה, משרדי עירייה) ועוד 23 מוקדים בבתי ספר. כ-500 נקודות לאיסוף סוללות ישנות, הנמצאות במוסדות עירוניים, בתי ספר, תחנות דלק, מרכולים ועוד.

• טקסטיל ביגודיות

⇐ בעיר מוצבים 45 מתקנים - זה לא מספיק
 בשנת 2018 נאספו מהעיר 110 טון טקסטיל.

הכנסנו בשישה בתי ספר בכניסה/בגומחות ייצרנו מתקן כמו בשז"ר. היה לנו דיון עם מנהל חינוך ואנחנו הולכים להרחיב, בצורה די משמעותית בשנה הבאה. אנחנו חושבים שזה יותר נכון להציב את זה בכניסות בבתי ספר, כי ההורים מגיעים, גם במרכזים קהילתיים, יש את הקשישים. יש גם דגמים קטנים כמו האחד שהצבנו בדב הוז וזה על הכוונת לשנה הקרובה. יש דגם קטן יותר. אני מקווה שבמפגש הבא נציג 60-70 מתקנים. הפוטנציאל הוא די גדול, כמו גם הנזק הסביבתי שזה הולך להטמנה. יש לנו פעילות שנעשה אותה לפני החגים, כשהולכים לעודד את בתי הספר לייצר תחרויות בתוך בתי הספר ולתת להם תגמול שבו העירייה תעודד את הכיתה המצטיינת או בדומה לכך.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

• עיקר פעילות עד כה/תכנון - מחזור

⇐ בשנה החולפת הצטרפו למערך 6 רכזי מחזור המוצבים בחבלים .

⇐ תוקננו 6 תקנים נוספים - איוש אוגוסט 2019. רכזי המחזור כבר נמצאים בשטח.
 מה שאומר שהיום בכל חבל בעיר תל אביב יש איש שתפקידו להתעסק רק במחזור. באגף יש גם מפקחי עבודה, הגם שבסוף למפקחי העבודה הסטנדרטים אצלי יש להם מספיק עבודה, כי הוא צריך להתעסק בניקוי הרחובות, בקבלנים ובאיסוף הזבל והוא טרוד די והותר. חשוב שנייצר תקנים לאנשים שהם מאמינים באמת בנושא של המחזור, שהנושא הוא בדמם וזה בא להם מהלב והם חיים את הנושא, כי אחרת זה לא יעבוד, התחום הזה צריך לבוא מהנשמה. האנשים האלה עושים עבודה מרובה, הגם שיש להם עוד הרבה והם רק בתחילת הדרך.

⇐ בנוסף, ב-5 באוגוסט המכרז מסתיים ויהיה ראש תחום מחזור בתל-אביב. אני מקווה שמי ימונה או מי שתתמנה לתפקיד יוכלו לרכז, לדחוף ולתת 'פוש' משמעותי בנושא.

כפי שכבר אמרתי - הוספו 40 מתקני זכוכית בפריסה עירונית.
 מתוכננים הצבה של 50 מתקני מחזור עיליים בשכונת נווה עופר - פיילוט; למעשה בשכונת נווה עופר יש לנו טמוני קרקע ובסמוך אליהם אנחנו יכולים להציב מתקנים עיליים. כזכור, בזמנו עשינו פיילוט להציב טמוני קרקע גם לאריזות. עשינו את זה במספר מקומות, אולם זה לא עבד. העירייה נקנסה בעשרות אלפי ש"ח וככל שניסינו לייצר יותר מודעות והסברה, זה לא עבד. לכן אנחנו הולכים לפיילוט כדי להציב את המתקנים העיליים האלה, על מנת שבשכונה שלמה בנווה עופר יהיה להם מחזור מלא, גם של אריזות- מה שאין להם היום.
 אם הפיילוט הזה יעבוד ואני מקווה מאד שיעבוד, נוכל להרחיב זאת לנקודות נוספות, כמו באירופה. נוכל להציב את זה בפלורנטין או בנקודות אחרות שהן בעייתיות, שבהם איננו יכולים להציב במרחב הציבורי.

גב' חגית אוריין:

האם ועד בית לא יכול לפנות אליכם ולבקש אותם?

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

קריאה:

מה הגודל של זה?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

הגודל של זה הוא 3 קו"ב ויש כאלה שהם גם של 5 קו"ב. המתקן גדול והוא פי 3 בקיבולת של הפח הירוק הגדול. זה אמור לתת את המענה. אם זה יעבוד ואני מקווה שנוכל להכניס את זה עד אוקטובר-נובמבר. אנחנו עושים עכשיו מאמץ גדול ונמצאים בהזמנה של הפריט הזה. בעת שהוא יגיע נמתג אותו ונציב אותו. צריך גם לרכוש מנוף מיוחד, עם הרמה מיוחדת ונקיים את הפיילוט. אם הפיילוט יורחב ונראה שהוא עובד - בודאי שנשקול מקומות נוספים. נחשוב על הרחבת הפיילוט לחבל מרכז, שכן בסוף אנחנו רואים אותו כחלק מחבל יפו.

- דבר נוסף, בחבל מרכז, בגלל התשתיות הקיימות היום אין יכולת מעבר לירוק ולכחול שקיים להכניס עוד מכלים. מצד שני הזרם של הכחול הוא מאד חלש ואנחנו מבינים שהזרם של הכתום הוא יותר משמעותי ויותר חשוב, גם יותר מודולארי. על כן בכוונת העירייה בחבל מרכז, שכן עשינו כבר את המיפוי בדיון שערכנו וסוכם שגם כאן אני מקווה שנוכל להיכנס עוד לפני החגים. אנחנו עושים מאמץ בעניין ולהוציא את הכחולים לחבל מרכז ולהכניס את הכתומים. גם יש הסכמה מול תאגיד 'תמיר' לבצע פעמיים פינוי. ולהציב במספר נקודות מיכלים כחולים בפאתי חבל מרכז. אנחנו חושבים שהאריזות תופסות יותר בסופו של דבר, כי עוברים הרבה לדיגיטלי ויש ירידה בייצור של הזרם הזה לעומת אריזות שבהם הזרם עולה.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

חייבים להבין שהמגבלה המרכזית זה המקום. אלו היה מקום - היה גם זה, גם זה וגם זה - היה הכל. הבעיה היא המקום ואז צריכים לתעדף. אם רואים שיש קיטון ברמת ההשלכה של הנייר לתוך הפח הכחול ומצד שני, הפח הכתום מאפשר לתושב להכניס בתוכו סוגים מגוונים של אשפה, כמו בקבוקים, אריזות קטנות וכדו' - ואז בשיטת האלימינציה וכשצריכים להעדיף משהו שנותן הרבה יותר שירות והוא גם הרבה יותר נכון - אני חושב שההחלטה

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

והכיוון של להוציא את הכחולים למרכז העיר, שיש בעיה עם מגבלת מקום ולהכניס את הכתומים בצורה מלאה - זה דבר נכון. אני חושב שאחד הדברים הטובים אצלנו, שלא מפחדים לעשות ועושים, ורק אחרי תקופה מסוימת של כ-6 חודשים, הנושא הזה ייבחן מחדש, ואם יהיה מצב שבו תהיה תחושה או בחינה מדעית קונקרטית שלצורך העניין, יש צורך בשינוי התמהיל - לא יהיה חשש ופחד לשנות את התמהיל פעם נוספת.

גב' אילנה קוזניץ:

ומה עם רעיון, כמו למשל - שלושה בתים כתום ואחד כחול?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

בעניין הזה, אנחנו גם אומרים, שבסוף זה צריך לייצר מסלול שמבחינה תקציבית/כלכלית יהיה כדאי. גם כך, אני אומר לכם שמה שאנחנו עושים בחבל מרכז - זה הזוי ולא מכסה אף לא 20% מהעלות התפעולית שזה עולה. צריך לזכור, אם לפני כעשר שנים עמדנו כמעט על 7,600 טון בשנה והשנה אנחנו עומדים על כ-3400 טון ויש ירידה. יש לזכור, כמו בדוגמה של בתי הספר, שבעבר היינו רוכשים את הספרים לילדים והיום יש את הפרויקט של הספרים. תחשבו כמה משקל היה הולך בנושא הזה והיום בפרויקט המבורך הזה זה חוסך הרבה מאד. לכן, בסופו של תהליך, אנחנו צריכים לראות בסוף מה הכי יעיל. האמת שיש לנו 'רברס באוטו'. עשינו פיילוט של מתקני מחזור בשכונות. הקמנו מתקני מחזור בגיל הזהב, באלה ובמקום נוסף, וראינו, לצערי, אחרי מספר חודשים בפיילוט הזה, שמבחינה תפעולית התעסקנו יותר בלנקות כל היום מסביב, מאשר באמת לייצר פתרון אמיתי. הגדלנו לעשות וגם עשינו התקשרות מול חברה, וגם העירייה תקצבה במאות אלפי ש"ח להקים עוד 40-50 מרכזי מחזור ואכן הלכנו לכיוון והבאנו גם אדריכל שעיצב ועשה ובאמת עשינו פעילות, אולם בסופו של דבר, הבנו שהתפוקה מול ההשקעה היא לא כדאית. הבנו שחשוב שהפח יהיה ליד הבית. אם הפח מרוחק - יגיע אליו רק מי שזה בדמו אולם הרוב הגדול של האנשים לא ירחיק וילך.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

אומר שני דברים:

לגבי הרעיון שלך, אילנה, הולך להיות פיילוט עכשיו של פחים שיתופיים. כמו למשל, שאני מחזיק את הכתום, השכן את הירוק. ברמת ישראל אנחנו מתחילים לעבוד על זה, וזאת רק אחרי שהתפעול אמר שהוא יכול לעשות את זה. נעשה את זה בשכונה מקיימת. לגבי הכחול כתום - בגדול, האסטרטגיה של המשרד להגנת הסביבה שבסוף יהיה מה שנקרא 'פח מתמחזרים' - פח שאפשר יהיה לזרוק אליו את כל הדברים שיכולים להתמחזר והם ילכו למתקני המיון וידעו לעשות את זה (מה שהיום פחות יודעים). כלומר, שבסוף יכול להיות שגם את הנייר יאשרו לזרוק לכתום, ובעת שהפסולת תופרד איכותית והיא לא רטובה, כי אז אין שום בעיה, הוא יגיע לקצה וידעו גם מה לעשות אתו. מכאן, הכיוון הזה שאנחנו הולכים אליו הוא מתכתב עם התוכנית האסטרטגית של המשרד להגנת הסביבה.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

למעשה, כמה צעקה גדולה של כל הרשויות מול המשרד בעניין המתמחזרים. אבהיר בדיוק מה קורה - היום זורקים נעלים לתוך הפח הכתום או את הנייר ואז 'תמיר' בנקודת הקצה בראשון עושה את הדגימות, בודק, שוקל על פי הדגם שעושים את הבדיקות האלה והרשויות נכנסות כל חודש, הגם שתל-אביב היא רשות שהיא קצת יותר איתנה ויכולה להתמודד, אבל רוב הרשויות אמרו קחו את הפח הכתום.

קריאה:

למה?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

בגלל שיש שם זכוכית וקצת אורגנית. למעשה אין הרבה פסולת מערבת ואנחנו נמצאים ב-2%-3%, שהם אחוזים קטנים של פסולת רטובה. אבל המתמחזרים מגיעים כמעט ל-20%, שזה המון. מקבלים על כך קנסות ורק בתל-אביב הקנסות הללו מגיעות למאות אלפי ש"ח.

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

ואז לאחר שקמה צעקה גדולה, אמר המשרד שכדאי לייצר מנגנון שיפוי לרשויות. 'תמיר' בצדק לא בא לממן את הרשויות, הוא אמור לאסוף אריזות, ומה שלא אריזה - הוא אינו אמור לסבסד. אנחנו כמשרד לאיכות הסביבה אמרנו שנייצר מנגנון שבסוף שנה או אחת לרבעון יוגשו המתמחזרים בהתאם לשקילות ואנחנו נחזיר את הכסף שתמיר קנס אותך. אני יכול לומר שההחלטה היא כבר יותר משנה וחצי ועיריית תל אביב עוד לא ראתה שקל, לצערי, וגם אני לא בטוח אם בכלל אחת מהרשויות קיבלה. זה המנגנון. יתירה מזו, אנחנו בעיריית תל-אביב לא קבלנו בכלל את הכסף מקרן הניקיון וגם לא מאחוזי המחזור, שניכרת בהם עלייה משמעותית, כי כשהגעתי לאגף לפני כשנתיים וחצי עמדנו על 17% אחוזי מחזור כשהיום אנחנו עומדים ב-39.7% אחוזי מחזור. ואם תשאלו אותי, אם קבלנו את מיליוני הש"ח שהרשות שהמשרד התחייב לקבל - לא קבלנו מאומה, הגם שזו לא רק בעיה של תל אביב, אלא שזו בעיה של כל המדינה.

חינוך והסברה - מר איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

איתן בן עמי- מנהל הרשות ידבר עתה על חינוך והסברה ואחר כך נעבור לשאלות.

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

- הרעיון הוא של חיבור, שלא היה עד לפני כשנתיים, כשלא הייתה ממש הסברה לנושא של המחזור. אנחנו הלכנו יותר רחוק וקוראים לזה 'אפס הטמנה' - שזה החל מפעולות של לצמצם צריכה. לדוגמה, בבית פרנקפורט לפני יומיים היה יריד של החלפת בגדים, כאשר אנשים באים עם הבגדים שלהם וכל אחד שם את מרכולתו ובוחרים בגדים מכולם. זאת על מנת לצמצם את הצריכה, כולל מיחדוש.
- העירייה יצרה משרה חדשה שגב' אור ביגר נכנסה אליה, וכך בשיתוף פעולה מצוין עם ארז נוצר מערך גם של הסברה וגם של תפעול אחר לגמרי. השיא שלו היה בארוויזיון כשהצלחנו לעשות ארוע, שהרצנו פיילוט באירוע הכי מסובך, הכי גדול, הכי משמעותי

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

שהיה בתל-אביב להפרדת פסולת. למעשה, כל הקטע שעשינו הצליח מאד, בעיקר כשראינו מה קרה בחלק אחר שפחות הצלחנו בו. מכל מקום, למדנו איך להפעיל את המערך הזה באירועים גדולים. אור תציג בהמשך לגבי מחזור, מחדוש וכדו'.

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסול

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

אני אפתח דווקא במה שאיתן פתח לגבי האירוויזיון שהיו בו כ-600 אלף איש לאורך השבוע ביחד עם הציבור ששיתף אתנו פעולה וזה היה אירוע המוני ראשון בסדר גודל רחב, שבו מנענו הטמנה של 17 טון פסולת, שזה בערך ממוצע של מה שתושב ישראל עושה ב-24 שנים.

אציג בפניכם סרטון על מה שקורה בחינוך והסדרה בשוטף;

* * * מוצג סרטון * *

שלום, אני אורי מבית ספר 'גבריאלי הכרמל' בתל אביב. זו החללית של חברת מ.א.י של מחזור אלקטרוניקה, שקבלנו בכיתה לפני כחודש ובניתי אותה בבית. מאז אני ממחזר אלקטרוניקה: כמו בטריות, טלפונים וכדו'. ראו את התיבה וכמה מחזרתי עד היום. מחר בבוקר אני מתכוון להביא אותה לבית ספר על מנת שישלחו את זה למחזור אלקטרוניקה.

* * *

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

- היינו קצת מוצפים בנתונים, אני בעיקר אראה תמונות ואסביר בגדול פעולות שאנחנו עושים. הצגתי בפניכם את הדוגמה של הילד, שהיא הדוגמה הכי חמודה ולכן פתחתי בסרטון זה. זו פעילות שהרצנו השנה בלמעלה מ-20 בתי ספר בעיר.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

- אנחנו נכנסנו חזק מאד בנושא של פסולת אלקטרונית. 2% מהפסולת שלנו הם בערך 70% מהגורם המזהם בפסולת.
- פעילות המשך הייתה 'לא פוסחים על אף סוללה'. בעצם זה היה מערך שיעור שהתלמידים העבירו בבית הספר ואחר כך אספו בבניין את הסוללות. פתחנו גם עוד 23 מוקדים ויש היום 46 מוקדים עירוניים לאיסוף של פסולת אלקטרונית - פסולת סוללות.
- יש קמפיין שאגף התברואה יצא עמו, שאני מניחה שראיתם בין אם בפיסבוק ובין אם בעיר, לכבוד עונת מעברי הדירה. מי שנכנס לאתר העירייה יכול לראות את כל המידע המעודכן, גם פסולת אלקטרונית, גם של ימי פינוי וגם קרטונים וכן הכנסנו עוד טיפים שלנו בנושא של שימוש חוזר, כמו למשל 'אתם לא היחידים שעוברים דירה' ושווה לפרסם ברשת החברתית שעוד משהו ישתמש. כך אנחנו מונעים מהפסולת להגיע לרחוב וגם מצילים שימוש נוסף.
- כנ"ל עם פסולת אלקטרונית שהמלצנו לפרסם. וגם שיכירו שאם קונים מוצר חדש, המשווק מחויב לקחת מאתנו וכן אם זה משהו ישן שווה לפרסם 'באגורה', כשם שאומרים שהזבל שלנו הוא הזהב של האחר.
- בהמשך לפעילות של פסולת אלקטרונית, אנחנו מתכננים לעלות בשילוט ביחד עם תאגיד מים על כל הנושא של פסולת אלקטרונית, שכן בספטמבר, לפני החגים, אנשים קונים מוצרים חשמליים וזה הכיוון שלנו.
- כמה פעילויות בנושא של פסולת אריזות ולפניכם דוגמאות: הצגות שיש לגני ילדים ולכיתות נמוכות, סדנאות של 'תעשיידע' בבתי ספר יסודיים, פעילות יצירה שאנחנו מפעילים של שימוש חוזר ובעיקר להעלות שוב את המודעות הזאת, גם באירועים קהילתיים וגם בגני ילדים.
- התחלנו השנה לראשונה בפעילות הקשישים, שאיך שהוא מצליחים לדבר לתכנים של מחזור עם שירה בציבור. אני הייתי סקפטית אבל דווקא אמרו לי שהקשישים 'עפו' על זה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

- ארז דיבר על כך שכמעט הכפלנו את מספר משקי הבית בעיר עם פח כתום. פעילות כזאת מלווה באחת משתי פעילויות של הסברה או כמו שקוראים לזה 'הפצה רוויה', כמו במגדל של איכילוב, שתולים על הבתים שקית רב פעמית לנוחות. הרעיון שאם לא נתחיל את המחזור בבית, הרי שרובנו לא נעשה את זה. חשוב שיהיה לנו את המקום הנוח להפריד עם עלון הסבר, או פעילות שאני אישית מעדיפה מ- **D2D**, שבה ממש עוברים חברה צעירים ומבקשים לרגע להסביר ומנסים לרתום את המשפחה. השנה אנחנו מתכננים בשכונות שפרסנו בעבר ואי אז הייתה הסברה, אנחנו מתכננים לחדש את המגע עם התושבים ולעשות עוד פעם לכל הפחות הפצה רוויה.
- אומר קצת במספרים משנה שעברה שהיו :
 $\Leftarrow$ 80 הצגות בגני הילדים, 120 הצגות בבתי ספר, 50 סדנאות ו-15 ימי שיא בבתי ספר, 20 פעילויות בשיתוף מרכזים קהילתיים, הסברה מסוג **D2D** 'הפצה רוויה ו-34 אלף משקי בית של פריסה חדשה.
 זה היה בגדול, בקווים כלליים, הגם שהייתי שמחה להרחיב עוד, אבל צמצמתי בשל קוצר הזמן.

דיון - שאלות ותשובות

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

נעבור עתה לשאלות, הערות.

איריס:

- שאלה טכנית: הפחים למחזור בקבוקי פלסטיק, שכן דברתם עם חינוך, הרי שהגובה של הילד הוא תמיד כלפי הכביש. אני מציעה לסדר את זה ב-180 מעלות, כי הילדים צריכים להגיע עם מבוגר אל סף המדרכה והכביש כדי להשתמש בפח. זהו פרט טכני

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

קטן, אבל אם יקרה משהו, נהיה מאד עצובים. הילדים מקבלים הסברה נהדרת בגן, המודעות גדולה והם עטים על הכלובים, אבל אם אין מבוגר, חשוב לסובבם.

- נושא שני - קשישים - אם אפשר לאסוף את מוספי הפנאי והתרבות, כי הקשישים אוהבים את התשבצים, הסודקו וכו' - זה התוכן בשבילם. זו תוכנית 'עירונית למניעת דמנציה'. המטרה היא לאסוף מהפחים הכחולים מוספים וחברות כאלה ולהביא אותם למרכזי קשישים.

קריאה:

אני חושבת שלהשאיר בחוץ זה יותר מעשי מאשר להגיד לאדם ללכת למרכז הקשיש כדי לשים את המוסף.

גב' איריס:

אז תפרידי. זה חשוב למרכזי קשישים, כמו 'לחם', ומניעת דמנציה.

באשר לעניין איך עושים ואיך מעבירים אחר כך - תחשבו על זה.

גב' אלה רותם:

אני תושבת פלורנטין ומי שלא יודע בפלורנטין, לא רק שאין כמעט מחזור, גם אין כמעט פחים ירוקים. תכירו את המצוקה ועד כמה היא קשה ואתם גם יודעים על ההתמודדות.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אני לא מסכים אתך, אבל לא נתווכח על כך.

האם לך בבית יש פח ירוק?

גב' אלה רותם:

יש, למזלי.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אומר שהייתי עם המשרד להגנת הסביבה, כשכולם צעקו: 'אין פחים'. ואז נקבע בבוקר באופן פתאומי וכמובן שהחלטתי להגיע עם המשרד להגנת הסביבה וראינו 23 תושבים אקראיים שתפסנו. שאלנו אותם: האם יש להם בבית פח והם השיבו: שיש להם פח. אז אומר שזה בסדר שיש 'טרנד' להגיד - 'אין פחים', אבל כל אחד צריך להסתכל בנישה שלו, אם יש לו פח או אין. יש סוג של 'באז' כזה שאומרים: 'אין פחים'.

גב' אלה רותם:

זה לא הדיון. אומר שהייתה לנו פינת מיחזור נחמדה בבן עטר והיא נעלמו ונעלמו אתה גם הפחים - פח אחד שהיה לנייר וגם נעלמו פחים לבקבוקים. דברתי עם נציג נחמד ממנהל הדרום שאחראי על המחזור ובקשתי שתהיה פינת מחזור בשכונה, כדי שהכל יהיה מרוכז יחד, כי הניירות הם בעייתיים כי זה רק בבניינים החדשים, ובפלורנטין זה רכבות ואין אפשרות לשים את הפחים האלה. בזמנו גם נאמר שאם נבקש פח כחול יביאו לנו, אבל כמובן שזה לא קרה ואין פחים ירוקים בשכונה. כל מה שאני מבקשת הוא לייצר מרכז מחזור בשכונת פלורנטין וזה מתכתב עם מה שאתם אומרים לגבי בתי ספר, שזו תמיד המלצה שלנו לעשות מרכז מחזור בבתי ספר, כשם שיש גם בדרויאנוב ויש שם מדרכות רחבות וזה יכול לשתף גם את האוכלוסיה וגם את הילדים ויכול להוות כפרויקט.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אשיב שבפלורנטין מבחינת פינוי אשפה, זו למעשה השכונה שמושקעים בה משאבי ניקיון ופינוי אשפה יותר מכל מקום אחר. בשכונת פלורנטין יש לנו רכב דחס שעובד ואוסף אשפה כל היום בצמוד לשכונה מ-5 בבוקר ועד 10 בלילה. אני לא מכיר אף עיר שמפנים בה שלוש פעמים ביום את האשפה ואת פחי הזבל. בנוסף, בשכונת פלורנטין יש שלושה טנדרים שכל היום עוברים ואוספים ויש רכב שטיפה בגלל צואת הכלבים.

גב' אלה רותם:

זה גם מאבק שלי.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

למרות, אגב, שהמים מגבירים את הריח של השתן. אנחנו משקיעים משאבים ומנקים את השכונה 24/7, כולל שישי ושבת. היום היחידי שהוא למנוחה זה יום כיפור. כל זה בנושא הניקיון. באשר לאיסוף הפחים - אני לא חושב שיש מחסור בפחים. המרחק המקסימלי הוא עד 100 מ' ויש לנו בכל הנקודות בניפוי מלא. בבניינים ישנים שאין מקום - איננו יכולים להכניס עתה לחדרי מדרגות שאין בהם מקום, כמו בבניינים בקו אפס שנבנו לפני 60-70 שנים. כך קורה בכל העולם.

לגבי המחזור - בדרואנוב זה המקום היחידי כרגע וגם באחת הגינות הציבוריות שגם שם אנחנו חושבים להקים מרכז מחזור. חשבנו להקים מרכז מחזור, אבל מרכז המחזור בתצורה שהקמנו הוא לא עובד. כאשר נסיים את הפיילוט בנווה עופר, ואני מאמין שהפיילוט הזה יעבור, ואנחנו מתחילים בו עכשיו - הכוונה בדרואנוב לקחת את אותם מתקנים גדולים ולעשות סוג של מרכז באותה נקודה. בתוך השכונה עצמה, לצערי, יש בעיה קשה, כי איננו רואים לנכון להציב ברחוב. בבן עטר 2, אני יכול להציג עשרות תמונות, איך המצב היה נראה בכל בוקר, עם תלונות של תושבים ולכן זו הסיבה שהרשות החליטה להוציא משם את הפח.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

הבשורה היא שאחרי שיתייס הפיילוט בנווה עופר, אני מניח שעד החגים יסתיים הפיילוט ולאחר מכן ארז יתחייב ויעשה את הפיילוט בדרואנוב.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

זה התכנון העירוני.

לשמחתי, בפלורנטין יש התחדשות גדולה, יש שם 300-400 אחוזי בניה שם והכל עולה לגובה וכך לשמחתי, בדרישות החדשות, ברוב הבניינים החדשים יש חדרי האשפה שיכולים להכיל. ברגע שנגיע תוך שנה או שנה וחצי לאיזה שהוא נפח שהוא קצת יותר משמעותי מבחינת

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

יכולת איסוף, אני משער שבאותם בניינים חדשים של התחדשות נכניס גם שם ונרחיב. בינתיים נתחיל בדריאנוב ואחר כך נמשיך לשם.

גב' כרמית בן מרדכי:

אני בשני המקומות: ביפו ובצפון תל-אביב. יש פערים עצומים, בפחים הירוקים וזה לא 100 מ' הליכה, אנחנו רגילים ללכת למרכזי המחזור הירוק שלנו, אז בואו תרחיבו את זה לפחים כתומים וכחולים אולי, ואז תראה תוצאות. כי אתה מדבר על זה שהם לא זורקים בפח כי הם רגילים והם לא צריכים צל, כי יש להם כיסוי ראש.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

איפה ביפו?

גב' כרמית בן מרדכי:

נס בגויים 13, מול מרכז המחזור הזמני שהביא לנו את כל הרעות החולות מצפון תל-אביב, ששם אתה פורס.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

גם בנס לגויים זה הולך להשתנות. יש את הרכבת הקלה ביפו בשדרות ירושלים ואין ספק שזה משפיע על כל הרחובות הניצבים עם כל מה שמגיע, בנושא של האשפה הרטובה, עם הפחים הירוקים ולכן זה משפיע על כל האיזור. אנחנו פועלים בכל העיר, כולל גם ביפו לבצע פעילות למול בעלי הבתים והתושבים כדי להכניס כמה שיותר פנימה. ויש לא מעט מקומות שאנחנו מכניסים פנימה.

גב' כרמית בן מרדכי:

באופן אישי, קניתי במו כספי שלוש פעמים פחים לעיריית תל אביב 'כדי שתיקח אותם'.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אל תקני ואנחנו נספק לכם. לא צריך לקנות שום פח, כי עיריית תל אביב היא הרשות היחידה בארץ שרוכשת בשנה כ-4000-3000 מיכלי אצירה והיא מפזרת ומחלקת.

גב' כרמית בן מרדכי:

בכל רחבי ביפו?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

במיוחד ביפו. ביפו אנחנו משקיעים יותר. אלה הנתונים.

גב' כרמית בן מרדכי:

אפשר לראות את הנתונים? זו השקעה לא בפינוי אלא השקעה בהצבה.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אני חוזר ואומר, שביפו אנחנו משקיעים לצערי, בגלל השחתה משמעותית ביפו.

גב' כרמית בן מרדכי:

אין השחתה, אדוני. ההשחתה היא בידי עיריית תל אביב, שלוקחת פחים שהתושבים קונים במו כספם.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אם הפח מוצב במרחב הפרטי, העירייה לא לוקחת.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

כרמית, אל תקני פח, אנחנו נספק אותו לכל הדיירים.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

גב' חגית אוריין:

יש לי כמה שאלות. מעבר לזה אני גם בקבוצת הפייסבוק של מרכז תל-אביב. אני גרה בבן יהודה, במרכז תל-אביב ובקבוצת הפייסבוק שלי אמרתי שאהיה היום בדיון והרבה תושבים שלחו לי שאלות. אני לא רוצה לגזול מהזמן, וברשותך ארז, אשאל אותך כמה שאלות ואת היתר אשלח למייל שלך, שכן הייתי כבר אתך בקשר.

להלן מספר דברים:

⇐ אני גרה ברחוב או בשכונה שאנחנו מיעוט. הרוב הם תיירים. בבנין שלי אני הישראלית היחידה. התיירות בעיר גדלה והולכת.

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

זה Airbnb?

גב' חגית אוריין:

גם Airbnb, גם דירות רפאים. כל השכונה בעיקר מבן יהודה ועד חוף הים וזה גם גדל והולך, שכן אני צריכה להגיד לכם שהיום יש 9000 דירות בעיר שהם Airbnb וזה גדל והולך ואני עדין לא מדברת על דירות רפאים ובכלל על תיירים שמגיעים לבתי המלון ועוברים ברחובות.

אומר שהתיירים לא יודעים לאן להשליך את האשפה. במקרה בבנין שלי תליתי שלטים גדולים באנגלית שבהם אני מסבירה לתיירים. אני אדם שממחזר, אני שמה בגינה פח לזה ופח לזה והצעתי היא לכתוב על הפחים גם באנגלית. בבקשה, כתבו על הפחים באנגלית את התכולה שלהם, גם בערבית. למעשה, הם לא מכירים את הסמלים הבינלאומיים.

⇐ החלפת השקיות - אבהיר שכאשר אני בחו"ל בחנות או בסופר כל מה שאני קונה שמים בשקיות נייר. ואני שואלת - למה עדיין נותנים לי מוצרים גם בסופר וגם בחנויות בשקיות ניילון?

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

כי החוק לא אסר על החנויות הקטנות. אנחנו עשינו מבצע בהדר יוסף במרכז המסחרי, הוא עדין נמשך, התחלנו בזה לפני שלושה שבועות עם בעלי העסקים והשכונה, כאשר העירייה קנתה שקיות רב פעמיות ועשו מבצע גדול וחילקו לתושבים. אני מקווה שיעשו את זה גם לילדים מבית הספר שיקנו וישתמשו פחות בשקיות ניילון.

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

שקיות נייר לא בהכרח עדיפות על פלסטיק מבחינת שקיות, כאשר מסתכלים לאורך כל המעגל של חיי המוצר ולא ניכנס לזה עכשיו.

קריאה:

גם בשקיות הרב פעמיות יש את הבעיות שלהם.

גב' חגית אוריין:

נשאלתי על ידי התושבים - לאן האשפה הולכת. כשאנחנו שמים בפחים לאן מעבירים את האשפה. להלן נוסח השאלה: "הציבור רוצה לדעת, האם הפסולת המופרדת אכן מגיעה למיחזור או שזורקים בסופו של דבר הכל לאותה ערימה?"
 שאלה אחרונה: מישהי שואלת: "אשמח לעדכון דיגיטל או באתר העירייה - מה קורה עם מיכלי המחזור לאחר שהם נאספים כיוון שיש תחושת חוסר שקיפות, מה באמת קורה אתם. לא פעם ערבבו את הנייר עם הזבל הכללי באותה ערימה".

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

כל נושא האריזות - הכתום- יש מפעל 'מרילן' בראשון של קמ"מ, שתמיר עשה את ההתקשרות אתו וכל הפסולת מגיעה לשם. היא עוברת שם תהליך של מיון והפרדה. אני יכול להגיד לכם שתהליך ההפרדה שם הוא כזה שגם המתמחזרים עוברים תהליך מיון גם באמצעות מכונות או מכשירים אופטיים וגם באמצעות עובדים שעומדים ממש על השרוולים וממיינים גם בידים. כך כל הכתום מגיע. אם תרצו, בבודדים, אפשר לארגן סיור כדי שתראו איך זה עובד שם.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

אשמח מאד לסיור. לא שמעתי על סיורים שהם עושים וכשפניתי אליהם הם אמרו שהם לא עושים סיורים.

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

יש גם סרטון מצוין על כך, שנוכל להראות לכם.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

הנייר הולך גם לראשון, לרח' התעשיה 8, יש גם מפעל של קמ"מ ושם הוא עובר תהליך הפרדה ומיון. כל הקרטון הולך לחירייה ובחירייה יש שרוול נפרד למיון ב-RDF ומשם מגיע כל הקרטון ועובר דרך חברת 'אמניר', שלוקחת למפעל במודיעין ושם עושים את המיון וההפרדות וכו' ומשם זה נוסע לחדרה.

לגבי הבגדים - יש קבלן חיצוני שזכה במכרז, שעושה את ההפרדות והטיפול. הזכוכית - הולכת למפעל ייחודי. מי שאוסף את הזכוכית בעיר היא חברת 'תמיר', שמפעילה קבלן משנה. יש מפעל בפתח תקוה ששם עושים את כל המיון והקליטה של הזכוכית. אלה הזרמים המרכזיים שעליהם נדרשתי לענות.

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

כפי שארז אמר לא אחת, שמבחינה כלכלית לעירייה לא משתלם להפעיל מחזור. זה איסופים שונים, זה פחים שונים, זה מקשה ולכן אין לעירייה שום אינטרס לעשות את כל המהלך הזה ואז לקחת את הכל לאותו מקום. אגב, קורה, כשבא מישהו ומוציא את הפח ורואה שרוב הפח הכחול הוא פסולת מעורבת, ואז יקחו את זה ביחד עם הפסולת המערבית, כדי לא לזהם את המשאית, הגם שיש פיקוח על הדברים האלה. אומר בהיגיון הכי פשוט, שהעירייה לא תשקיע את כל המאמץ ואת הכסף הזה בשביל לקחת הכל למקום אחד. חשוב מאד לאן זה הולך וכפי שארז ענה עתה, שיהיה בקרוב באתר העירייה - יש דף של הפרדת פסולת ואנחנו עובדים צמוד עם אגף התברואה בזמן האחרון כדי לעדכן על מידע שנמצא באופן לא

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מספיק נגיש לציבור ואנחנו מסכימים על כך, כי חשוב מאד שתכירו לאן הדברים הולכים והכל יהיה נגיש לכל תושב שמעוניין.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

בנוסף, 40% מהפסולת של תל אביב שמגיעה לחירייה מגיעה למפעל FDF ושם היא עוברת גם תהליך של מיון והפרדה במפעל. בחירייה כרגע יש חשיבה, לאור החלטה אסטרטגית שלא יילך שום חומר או שום פסולת להטמנה בטרם יעבור תהליך של מיון והפרדה, כהחלטה אסטרטגית של המשרד להגנת הסביבה. יש חשיבה באיגוד ערים דן להקים כזה מפעל נוסף ואנחנו כרגע בתהליכי בחינה. היום בחירייה הנושא כולל בערך 4000 טון, מכל הרשויות ולא רק מתל אביב, הגם שתל אביב זה כמעט 40%, מתוך 22 רשויות שמובילות את האשפה מאיגוד ערים דן. מתוך 4000 טון - כמעט 1500 טון RDF שזו הקיבולת שלו, ויש עוד 400-500 של מפעל חץ, שזה בתחום האורגני. כמעט 50% מכל הפסולת שמגיעה לאיגוד ערים זו החירייה.

גב' אילנה קוזניץ:

האם ה-RDF מקבל פסולת של אנשים שלא הפרידו במקום? כלומר שיש להם פח ירוק ואין להם פח כתום?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

לצורך העניין, יש 90 מסלולי פינוי אשפה, כלומר 90 משאיות יוצאות בבוקר ומתחילות לפנות את העיר. בשבוע מפנים מעל 750 מיכליות דוחסניות, אנחנו מפנים עוד המון זרמים אחרים. אבהיר למשל שבאיזור תעשיה, אני מסמן את הדחסנית והדחסנית כשהיא מגיעה לחירייה היא מנותבת אוטומטית ל-RDF.

גב' אילנה קוזניץ:

זה לא ברור, איך מאיזור תעשיה מגיע--?

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

כי באיזור תעשייה יש יותר קרטונים שזורקים, יותר קרשים, יש פחות פסולת רטובה שהיא לא טובה ל-RDF.

השנה נערוך סקר פסולת רחב באמצעות חברה חיצונית, בכל השכונות בעיר על מנת לנסות לנתח את סוגי האשפה שיאספו במשאית. הסקר יהיה רחב ובהשקעה לא מבוטלת של הרשות, כדי לדעת בסופו של דבר להיכן לנתב את המשאיות שלנו. הנהג שלי מגיע לחירייה והוא לא מחליט ללכת לאן שהוא רוצה. הוא מגיע לחירייה ואני באופן אוטומטי כמנהל האגף מגדיר לו לאן ללכת והוא מקבל פתק ויש מחסומים ומצלמות והוא מנותב בדיוק לנקודה שהוא צריך ללכת. אגב, בתל אביב יש היום 14 מנופים שעובדים כל יום לאסוף את האשפה, כאשר לפני שנתיים היו רק 8 והיום כבר יש 14. כל מנוף כזה שאוסף את כל האשפה זה כמויות אשפה. הם מגיעים לחירייה ושם יש תהליך מיון רחב. אבל יש הרבה פינויים

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

לסיום אומר שבעיר תל אביב מפנים שבעה ימים בשבוע אשפה. חמישה או שישה ימים זה אגף התברואה באמצעות עובדי העירייה. יום אחד שזה יום שבת יש מספר קבלנים שעובדים עם העירייה שעושים את הפינוי של האשפה. לפעמים, יש תקלות ולאחרונה גם ארז יודע על זה וגם העברתי לו, שהייתה תקלה שבה רכב אשפה של קבלן חיצוני שבה הפועלים העמיסו גם פח ירוק וגם פח כחול באותה העת. ארז מטפל בזה בצורה הכי מחמירה. חשוב לנו מאד אימון הציבור בעירייה בתהליכים שהיא עושה. ייתכן שתראו גם בעתיד שדברים כאלה קורים ואנחנו מבקשים שתיידעו אותנו על מנת שנוכל לטפל בזה בצורה ברורה וחד משמעית.

בנוסף, אומר שבאמצעותכם לאנשים נוספים, כל מי שרוצה שבבנין המגורים שלו או בבית שלו יהיה מיכל מחזור שלא קיים ויש לו מקום על פי נהלי העירייה להציב את הפח - מוזמן להתקשר ל-106 והוא יקבל את הפח. התנאי היחיד שלאגף התברואה יש מסלול שם שעובר ומפנה את אותם מיכלים, כי יש מסלולים שבהם האגף לא עובר בקשר לפינוי של מיכלים מסוימים.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

גב' חגית אוריין:

אני התקשרתי וקבלתי ולא הייתה בעיה.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

נעבור לתוכנית הנהדרת שנקראת בתיאבון, שגב' רות שטסל ויינר מרכזת אותה והיא תציג אותה בפנינו.

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

אני מוצא לנכון לומר, כי אתם לא מכירים את ארז ניסים מאגף התברואה וניהול הפסולת - ואני רוצה לומר שאין מנהל יותר טוב ממנו בעירייה והוא קשוב. הוא מספר את כל האמת כמות שהיא, אז תקשיבו ותיהנו כמו שאנחנו נהנים ממנו.

מר חן אלפסי:

אני מברך על עצם קיום המפגש, שזה כבר טוב.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

אני מצטרף לדברים שאמר איתן, ואהיה קצת יותר זהיר ואומר שיש הרבה מנהלים טובים בעירייה וארז הוא בהחלט אחד המנהלים הטובים וגם אתה איתן.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

תודה לכם.

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

עיריית תל אביב יפו חתמה על כמה אמנות בינלאומיות חשובות:

- האחת - שהיא עם מאה ערי חוסן, ערים גדולות ומשמעויות בעולם שמתכננות איך לשמור את העיר, שתוכל להמשיך לתפקד גם בעיתות משבר.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

- השנייה - רשת שנקראת **C40** - רשת גדולה בעולם של ערים שהחליטו לאמץ את אמנת פריס ולפעול ליישם אותה, ולא משנה עם הממשלות הן בעד או נגד או עובדות לאט או מהר, אבל העיר לוקחת אחריות ומתקדמת קדימה. אנחנו חברים גאים ברשת הזו ויש לנו הרבה מאד פעילות אתה.

- הרשת השלישית שהצטרפנו אליה ב-2016 נקראת אמנת מילאנו. זו אמנה של הרבה מאות ערים בעולם, שהרעיון הוא שהעיר לקחה אחריות על מה שנאכל בעיר. קודם כל לגבי הדברים שאנחנו אחראים עליהם, כמו הזנת ילדים, קשישים, רווחה, אירועים עירוניים. יש סדרה גדולה ומגוונת של פעולות.

הרשת עצמה מטפלת מגידול המזון, שינוע המזון ועד לפסולת. אנחנו בתל אביב מתרכזים במזון הבריא בבתי הספר, בגני הילדים, ברווחה וכו', כפי שתשמעו על כך בהמשך. פרסנו רשת מאד רחבה בכל אגפי העירייה השונים עם ארגונים, עם אקדמיה, עם ממשלה ותוכלו לראות את היקף התוכנית ורות מרכזת את זה ויש את גיא שעובד איתה, שלא נמצא כאן עתה וגם אורית וחגית שהן התזונאיות וכן הפורום לתזונה בת קיימא שעוזר ומוביל אותנו. אחת מהנשים המרכזיות שם היא ד"ר חגית אורינבסקי. בספטמבר האחרון אירחנו את ועידת המזון הבינלאומית בתל אביב. היו פה נציגים מכ-70 ערים מכל העולם, כולל אפריקה והמזרח הרחוק. בעקבות האירוח המוצלח הזה, נבחרנו לפני כחודש וחצי להיות יו"ר ועדת ההיגוי של הוועדה העולמית. לפיכך אנחנו מעורבים עכשיו גם ברמה העולמית בכל התחום של המזון, כבוד גדול הוא לנו, בעיקר גם בגלל שהצוות שנמצא הוא צוות מדהים.

הצגת תוכנית "בתאבון" -

גב' רות שטסל ויינר, רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתאבון"
 הרשות לאיכות הסביבה וקיימות

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון"

יש שותף אחד נוסף ומרכזי שהוא משרד הבריאות שמלווה אותנו גם מבחינה כספית וגם מבחינת כל המדיניות.

אנחנו צוללים אחרי אמנת מילאנו לתחום של אתגרים. יש לנו ארבעה אתגרים משמעותיים:

- עיור - גם בתל אביב יש גידול אוכלוסין גבוה וגם בעולם.
 - מערכת מזון לא מקיימת - מערכת המזון כרגע איך שהיא פועלת היא לא מקיימת. פעם היו כפרים והיום הכל ערים ויש צורך לעדכן ולשכלל את המערך.
 - בזבוז מזון, ניהול פסולת - זה משהו שהוא משיק וזו בעיה ויש פה מחלקה שעושה את זה נאמנה.
 - אי בטחון תזונתי - יש לנו גם אנשים שאין להם כסף ויש גם כאלה שיש להם כסף ולא אוכלים את הדברים הנכונים והמיטיבים עם בריאותם.
- אני יושבת ברשות לאיכות סביבה וקיימות לא סתם, אני לא באגף לבריאות הציבור. אנחנו מדברים על מזון בריא ומקיים.
- הרעיון הוא שמה שאני אוכל, בסופו של דבר לא משפיע רק על הבריאות שלי אלא גם על הסביבה ולכן יש לנו משקפים כפולות. על פי תיאור של דוח שיצא בינואר האחרון שמדבר עם המלצות קונקרטיות איך אפשר לעשות, ובימים אלה אנחנו בוחנים - מה תל אביב יכולה לעשות ביחס לזה.

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

כמו למשל, לא לאכול דגים שהם בסכנת הכחדה. דוגמה למזון שהוא גם בריא וגם מקיים.

גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון"

וכמו גם להעלות את כמות החלבון מהצומח ולא בהכרח מהחי ויש עוד המון המלצות, כשאנחנו עכשיו בתחום של עיבוד הנתונים והתובנות.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

היום בוודאות אנחנו כן יודעים להגיד, שמזון מקיים הוא גם מזון בריא. מה שבריא לסביבה בריא גם לאדם. ההמלצות של התזונה הים תיכונית שמבחינת מדינת ישראל זה יחסית חדשני שמדינה מאמצת המלצות תזונתיות, הגם ששמענו על ניו יורק לפני כמה ימים, אבל פה התזונה הים תיכונית היא מאד חשובה ואנחנו מאד תואמים ויש קורלציה. כן כל הנושא של הפחתה של בזבז מזון, שזה גם משהו שהוא מאד חשוב ואנחנו גם עובדים עליו, לא רק הענין של ניהול פסולת, אלא גם איך אני מקטין הפחתה של מזון במשק הבית, הן מההיבט של צמצום יוקר המחיה או מזון שנזרק שזה כסף שהולך לפח. 40% מכל המזון שמושלך, כל הפסולת של המזון היא ממשקי הבית. כלומר שיש ניהול לא נכון של האנשים בתוך משק הבית. זה בממוצע של 260 ש"ח בחודש, שאלה סכומים מצטברים.

מר איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות:

למעשה, מדובר על קניות יתר שנזרקות לפח.

גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון"

כל זה מוביל אותי לחזון. אנחנו מקדמים את המודעות והנגישות למזון בריא ומקיים לתושבי העיר והמבקרים בה.

אנחנו צוות מקצועי שהמטרה שלנו להטמיע את זה ביחידות העירייה. אנחנו לא נהפוך להיות מינהל. אין פה משמעות עכשיו לפתח מעצמנו איזה משהו. המטרה היא להטמיע בפעילות השוטפת כי יש המון פעולות שכבר העירייה עושה וצריכים גם איגוס משאבים. לפניכם שקף המתאר את המיפוי של השותפים שלנו, שזה בממוצע של 35 פרויקטים שאנחנו עושים ON GOING.

אני רוצה לפרט רק על כמה מרכזיים. כמו שאיתן אמר, אנחנו יו"ר ועדת היגוי ויש שם שיתוף פעולה עם משרד הבריאות. יש נושא של שדרוג ארוחות הצהרים והפורום לתזונה והתקנה שנמצא פה. ונתחיל עם ההיבט של שכונה בריאה. זו עוד פריזמה להסתכל על כל הפעולות שלנו. אנחנו מחלקים את זה לארבעה רבעים:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

- האחד זה נושא של עירייה מובילה, הן יחסים בינלאומיים והן פנימי. כל הנושא של מכרזים כמו גם מכרזי רכש, ארוחות לקשישים, קפיטריות - כולם נמצאים פה.
- נושא חינוך ופדגוגיה.
- רווחה וקהילה.
- ונושא של קיימות עירונית שזה השתלבות טבעית עם כל מה שהרשות לאיכות סביבה וקיימות מתעסקת אתו היום.

התחלנו משכונה בריאה וזה פילוט בשיתוף משרד הבריאות והפורום לתזונה בת קיימא. אלה השותפים שלנו. הרעיון הוא לייצר מסר אחיד, דבר ראשון פנימי. ממה שראינו וממה שחקרנו מהעולם אפשר לעשות הרבה מהלכים כלפי התושבים, אבל עם היחידות העירוניות לא מדברות באותה שפה ואין הבנה של שני מסרים מרכזיים לאוכלוסיה, כי אז איננו יכולים לאמוד את השימוש שאליו מייחלים ולא יכולים לכמת יעדים מספריים פה. אנחנו עשינו קבוצות חשיבה משותפת ויש לנו המון פעילויות. פורמט העבודה שאנחנו היום עובדים עליו בשכונה בריאה זה ממשק הבית, שכן הנגשת המזון למשפחה זה דברים שעלו גם מהציבור, גם במחקר וגם מעובדי העירייה. ולהפוך את ההורה כדמות לחיקוי. קהל היעד שלנו זה הורים לילדים קטנים בשכונה הזו. אנחנו עובדים המון עם בתי הספר והגנים ודרך הקהילה וכמובן דרך הקהילה יש לנו עניין של יצירת קהילה תומכת שהוא לא פחות חשוב. אבל אלה ארבעת המעגלים. זו תוכנית של ארבע שנים. עשינו מחקר בהתחלה, גם במשקי בית מחקר טלפוני ואחרי זה אנחנו עושים שוב מחקר תוך ארבע שנים כדי לראות את השינויים. במידה שזה יצליח זה יהיה בשיתוף משרד הבריאות, שזה משהו שירצו לשכפל את זה גם לערים אחרות.

מה עוד נעשה ברווחה ובקהילה? - יש לנו עוד פעילות עניפה דרך מרכזי הורים וילדים. עד היום השתתפו 5000 תושבים בהדרכות לתזונה לגיל הרך, שזה מעבר למוצקים. בדרום מזרח העיר יש לנו משפחתוני רווחה, כאשר מישהי אחת מנהלת עם חמישה ילדים שזה בדרך כלל בתוך הבית שלה, ואנחנו עושים שם היום עבודת עומק. כמו כן יש לנו המון סדנאות בקהילה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

התחום הבא - לתת על קצה המזלג מה אנחנו עושים כעירייה מובילה בזירה הבינלאומית. בנוסף לזה, אנחנו מתעסקים גם בשינוי מזון ואפשר פה לראות עניין של ישיבות ולראות איך אנחנו מטיבים גם עם עובדי העירייה. היה לנו קורס לעובדי העירייה לפני שלוש שנים, שלקחנו את כל מי שמזמין ציוד ועודדנו אותו שיזמין ציוד יותר בריא וגם אנחנו חלק מהרבה רשתות ערים ללמידה וידע. למדתי עכשיו מרשת ערים שבה הייתי עכשיו בשטוקהולם, שאפשר לקחת ידע וניסיון של מישהו שעשה כבר את הפרויקט הזה, וזה חוסך שנתיים של עבודה פה בארץ, שזה משהו מאד מבורך.

החלק הבא והוא די מרכזי זה הנושא של חינוך ופדגוגיה. אתן פה רק כמה דוגמאות כי אפשר לדבר המון על התחום הזה. יש לנו פרויקט בשיתוף פעולה מאד משמעותי עם מחלקת גני ילדים, עם המפקחות של משרד החינוך וזה לא מובן מאליו שגם המפקחות איתנו בקשר. יש לנו צוות מקצועי. הכנסנו בעזרת הקול קורא של אפשרי בריא תזונאית שתעשה הדרכה תוך גנית לגנים שיש בהם ילדים עם אלרגיה ועידוד מעבר של ארוחת בוקר משותפת.

נושא של בתי ספר מקדמי בריאות - יש לנו פרויקט קטן ותמיד יש שם למה עוד לשאוף. מבחינת הקפיטריות בתיכוניים סיימנו עד עכשיו פיילוט בכמה תיכוניים ואנחנו לקראת שנה חדשה ופיקוח. מקווה שנצליח להתאים את מה שקורה בקפיטריות בתיכוניים להנחיות חוזר מנכ"ל משרד החינוך. יש פה קושי בכל הארץ. אני נמצאת בוועדה גם בקשר עם משרד החינוך והבריאות לגבי זה ויש כמה שאלות מהותיות, איך מטמיעים את זה בשטח.

דבר חשוב שאמרתי על גני הילדים - בימים אלה אנחנו בוחנים את שדרוג מערך ארוחות הצהרים. זה מסמך היתכנות חוצה אגפים, ששלושת החלופות שכרגע בוחנים זה הקמת מפעל מזון או הקמת מפעלים איזוריים ושיפור המערך הטכנולוגיה התפעולי, כשהמטרה שלנו היא הילדים. היום אנחנו יודעים ממה שקורה בערים אחרות בארץ ובעולם, שהילדים יכולים לקבל מזון שהוא טוב יותר ממה שהם מקבלים היום. יש בו כמה אלמנטים תפעוליים שצריך לפתור ברמה הארגונית ולכן סיימנו את החלק של המיפוי ויש לנו חברה חיצונית שמסיעת לנו לעשות את זה ולראות איך אפשר לספק מזון בריא יותר. חשוב לציין פה את שיתוף הפעולה הפורה שיש לנו עם 'יובל חינוך'. הם הזרוע שמתפעלת בשטח את המדיניות של מינהל החינוך. יש שם תזונאית במשרה של אחד וחצי שמקבלות לימוד וסופר vision מאיתנו.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

סיימנו עם המצגות, ניתן עתה את הזמן לשאלות ולתשובות. נעבור בין כל אחד מכם, ואתם יכולים לשאול גם בהקשר של התוכנית וגם בהקשר של אגף התברואה והמיחזור, והחברים יענו.

מר מתן נחום:

אני תושב העיר, תושב האיזור ואני עובד החברה להגנת הטבע, מתכנן סביבתי. דברתם על פסולת ולא אמרתם מילה על פסולת אורגנית. אשמח לשמוע על זה. דבר שני - בנוגע לפסולת טקסטיל - האם יש פרויקטים של תרומה ולא רק של מחזור? נושא אחרון בנוגע לאיכות סביבה - בנושא של קידוד פנלים סולריים במרחב העירוני.

מר עומר ברק:

יש לי שאלה קצרה - האם העירייה מתכננת משהו בכל מה שקשור לחוק עזר עירוני שמתייחס לפסולת עודפת?

גב' חגית אוריין:

כמו שאתם יודעים יש שני גילאים שהתזונה חשובה בהם מאד:

- גיל הילדות

- הגיל השלישי והרביעי

אתם מדברים כל הזמן על תוכנית מזון לילדים, אבל מה עם הגיל השלישי שהרי האוכלוסיה גדלה והולכת בעיר הזו. יש צורך בהסברה, מה לאכול, מה חשוב לאכול - זה דבר חשוב מאד.

עניין נוסף - מה עם הדרכה לגבי צמחונות?

גב' איריס טוביאס:

האם ההורים מעורבים בתהליך, כי בלי מודלים לא תהיה הטמעה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

רות, את הזכרת את ניו יורק, ואני יכולה לומר שהם הרבה שנים כבר מוציאים תוכניות תזונה, הם מאד מפותחים על כן אתם יכולה לפנות אליהם והם ישמחו לעזור.

גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון"

אני בקשר אתם.

גב' איריס טוביאס:

שאלה נוספת: כיוון שיש מנהל איכות הסביבה, אני מבקש שיפתור את הבעיה של הכלכלה של הכלבים. אי אפשר לחיות. תעשו משהו.

גב' חגית אוריין:

שנים מדברים על זה בעיר ועשו המון. אני מעורבת בזה המון.

גב' איריס טוביאס:

תשלחו פקחים לתת התראות לתושבים (עוד לא קנסות).

מר ניר קליינר:

יש לי שתי הערות:

- הערה ערכית - דברתם הרבה על המזון אבל לא דברתם על אבטחת מזון.

- בנושא של הפחים - אני תושב צפון-מרכז, הצפון הישן - שאלתי היא - האם יש מדיניות איך מפזרים את הפחים, כי נוצרים מקבצים של מקומות שהופכים להיות מרכזי פינוי בעל כורחם.

כהרגלי, אני רוצה לחשוב דווקא מחוץ לקופסא, שכן אחת הבעיות העיקריות שאני רואה זה המבנה של הפחים, כי כמויות הארגזים שקונים ומביאים מהמשלוחים, לא נכנסים לתוך המיכלים והקרטונים זרוקים בחדרי האשפה, גם לא מפנים אותם ומשאירים את הפח עם הקופסא, כמו כל מיכלי הטלויזיה והמקררים, וכך אתה מוצא את עצמך שסביב לרצון

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

הנכון והחיוני של המחזור, האיסוף או ההפרדה נוצרים מעגלי דכדוך גם במרחב הפרטי והמון גם במרחב הציבורי.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

האמת שיום שישי אחד לצורך הענין, כשבבנין של 18 דירות מספיק ש-4 דיירים מזמינים מהסופר ונערמים קרטונים, זה בעצם חוסם וגורם לזריקה של ניר:

לא רק בשישי אלא בכל השבוע מזמינים והקרטונים נערמים שם ולא גוררים אותם החוצה, ולמעשה זו 'פירצה שקוראת לגנב', כי הם כבר לא זורקים בתוך הפח אלא זורקים גם את הזבל האורגני בתוך הקרטונים וזה ערבוביה שלמה.

מר חן אלפסי:

יש לי 4 שאלות:

אני די מתחבר למה שאמרה קודם אלה.

- דברתם קודם על ההעברה של פחי המיחזור מהמרחב הציבורי למרחב היותר פרטי, כמו בשבילי כניסה לבניינים וכיו"ב - האם זה עדין מוגדר כפיילוט? האמת שהשתדלתי לעקוב בנושא לפני שנה או שנה וחצי ואמרו לי שזו תהיה תקופת ניסיון ובוחנים רפורמות - האם זה הסתיים או האם יש צפי לסיום. אני גר בכפר שלם ומרגיש שאין עדין בתפוצה כל כך גבוהה, היה פח של מחזור נייר והוציאו אותו ואחר כך לבקשתי החזירו את הפח, ממש לכמה ימים ספורים הוא הוצב והוצא שוב. כרגע הכי קרוב שהפח נמצא הוא בבית גיל הזהב. השאלות הנוספות - האם אתם יודעים לומר, אחרי שהפחים האלה עברו למרחב יותר פרטי - האם ההפרדה היא יותר נכונה? מה שציינתם קודם על ההפרדה של בקבוקי פלסטיק למשל, שאם זורקים אותם במיכלים הכתומים - מה התוכניות לגבי הסברה לגבי זה, כי למשל אני לא ידעתי וכן הייתי משליך לפח בקבוקי פלסטיק, כי כן הייתי רואה שכתוב על הפח- אפשרי להשליך בקבוקי פלסטיק'.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

שאלה אחרונה - בעניין של מחזור האלקטרוניקה - זה מרגיש שהעניין הזה לא כל כך נפוץ וגם מתקשר לזה נושא ההסברה. גם אם זה יהיה במבנים ציבוריים, כמו בתי ספר וכיו"ב - עדין אנשים לא כל כך יודעים על זה, כמוני למשל שלא ידעתי על זה, אם יש גישה וכדו'. כמו גם הסוללות שלעתים קרובות מיכלי הפלסטיק שלהם נמצאים בצד זרוקים ולא מפונים.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

נכון, נושא הסוללות עדין לא נגיש מספיק. יש עם זה בעיה. אני חווה את זה על בשרי.

קריאה:

זה עובד עם הילדים בבתי ספר ומוסדות.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

ביולי אוגוסט הילדים בחופשה ויש גם כאלה שאין להם ילדים בבתי ספר.

מר אלון אלירן:

שאלתי הראשונה: כמה תקציב חסר כדי להגיע למלוא היעד בנושא הקרטון?

שאלתי השניה: האם העלייה ב-RDF מורידה את היעדים להפרדה במקום?

שאלתי הנוספת לאור: הכותרת של אפס פסולת נראית לי לא קשורה לעשייה עצמה, ואולי יותר לאפס הטמנה.

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

כשאומרים אפס פסולת הכוונה היא אפס פסולת הטמנה. זה הביטוי, שכן אף אחד לא חושב שנפסיק לגמרי לייצר פסולת.

מר אלון אלירן:

המונח אפס פסולת, לא מדבר על הידיעה, אלא באופן כללי.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

ניקח ההערה לתשומת ליבנו, הגם שהכוונה היא אפס פסולת הטמנה.

מר אלון אלירן:

שאלתי הנוספת והאחרונה: מה עם רכב תברואה חשמלי?

גב' כרמית בן מרדכי:

אני רוצה להסב את תשומת לב הועדה לכך ש-400 עצים עומדים להיכרת - כריתה של 420 עצים בתוכנית מכבי יפו, מה שנקרא 'תל אביב החדשה' על חורבות מכבי יפו, בבעלות עיריית תל-אביב. מדברים על כריתה של כ-400 עצים באיזור שמשמש בית גידול לציפורים נודדות מוגנות. אנחנו מבקשים את ליווי הועדה בתהליך.

גב' אילנה קוזניץ:

הדבר שאותי מעניין הוא מהזוית של האדם שרוצה להפריד את הפסולת שלו. לדעתי, הרעיון שאמר איתן של פח אחד של מתמחזרים או של דברים שהם נניח, לא כמו כל הנייר בכל האריזות ואפילו הבקבוקים - היה הגיוני לשים את כולם באותו פח. וגם דברים שבורים מפלסטיק 'שתמיר' לא מקבל אותם, אבל שמישהו ייקח על זה אחריות ונניח, האחוז שנמצא באריזות של תמיר, מישהו יוכל לקחת ולטפל בזה, ולא יילך להטמנה ממש מיותרת, כי אדם שרוצה להפריד קל מאד לשים את הפסולת שהיא לא אורגנית או זבל מלוכלך.

הדבר השני - המטרה שמאחורי ההפרדה. כי תמיד מספרים לנו שבישראל אין מפעלים שיעשו משהו עם החומר הממוחזר הזה. כלומר שאתם יוצרים איזה שהוא תהליך, אבל בעצם אנשים גם לא יודעים מה קורה עם האשפה וגם בעצם אומרים לנו בסופו של דבר, לא ברור מה קורה עם זה ואולי הקרטונים של החלב נוסעים חו"ל, כי אין בדיוק מפעל בארץ שעושה עם זה משהו. אני חושבת שהטיפול הוא לא ברמה המוניציפאלית והוא ברמה הארצית, אבל שיהיה טעם למחזור הזה, כי אחרת אנחנו כאילו מאד מתאמצים לרדוף 'אחרי הזנב של עצמנו' אבל אין לזה מטרה אמיתית.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

קריאה:

האם אתה יכול להגיד לנו איזה חלק מהפסולת הוא באמת פסולת של מזון.

קריאה:

שושנה פרסיץ - מחזור ואלקטרוניקה - אומר שהיינו אזרחים טובים והלכנו לשם עם מכשיר ישן, לא נגיש, חורף בבוץ - אם אפשר לבדוק.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

נשיב עתה על שאלותיכם.

גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון"

דברתם על נושא של גם של הורים, גם מודלים וגם אבטחת מזון. יובהר שאנחנו מתחילים כשזה חלק מנתוני הבסיס שלנו, שאלה הנתונים שהיו מבחינת אחוזי השמנה. חשוב לדבר על זה שבדרום ובמזרח העיר אחוזי ההשמנה גבוהים יותר ולכן התוכניות שלנו ממוקדות כרגע בדרום ובמזרח העיר. אנחנו רואים שינוי מלפני כשנתיים, ויכול להיות שהשינוי הוא בגלל מעבר של תושבים חזקים יותר לשכונות האלה, הגם שלא בטוח שזה באמת שינוי של התושבים, אבל זה קיים.

בנושא הגיל השלישי והרביעי - היום אנחנו עושים שני פיילוטס:

האחד בשכונת כפר שלם רבתי. היום בדיוק היה השיעור האחרון עם המרכז לגיל השלישי. במפגש הבא, אחרי שכבר עברו ארבעה מפגשים ועוד הדרכות הם יחשבו איזה פרויקט קהילתי הם רוצים לעשות. זה משהו שהוא ממש ברמת פיילוט, עוד אין עליו משהו ממש של לבוא ולהצהיר עליו. אם שאל, אני עונה ואומרת שהם בהחלט בפקוס.

בשנה הבאה ל-2020 - יש לנו ב'קול הקורא' עם "אפשרי בריא", תוכנית שהולכת להיות ספציפית על הגיל השלישי והרביעי, יחד עם מנהל השירותים החברתיים.

קריאה:

שתופץ בכל העיר?

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון"

פיילוט זה אף פעם לא בכל העיר. כאשר מתחילים משהו, קודם כל בודקים ורק אחרי שהוא טוב ממשיכים אתו.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

צריך לזכור עוד דבר, שזה לא ממקום של 'מתן תירוצים', כי תהליכים בגופים גדולים כמו עיריית תל-אביב ובכלל אורכים זמן. התוכנית הזאת פועלת מ-2016, כשנתיים וחצי. על כן צריך קצת סבלנות, ייקח זמן.

גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון"

גם לגבי ההורים כמודלינג, יש לנו עכשיו פיילוט בבתי ספר בדרום העיר של הורים וילדים, לילדי כיתות א' ב' - זה כן נמצא בפוקוס שלנו.
לגבי אבטחת מזון חברתי וערכים - מה היית מצפים לראות?

מר ניר קליינר

בטחון תזונתי, הגם שאני לא איש מקצוע. זו הערה ערכית בלבד.

גב' רות שטסל ויינר - רכזת מדיניות מזון עירונית ומנהלת תוכנית "בתיאבון"

למעשה, נתתי הרצאה כללית. אנחנו בהחלט מתייחסים. יושבת פה דורית מהפורום לתזונה בת קיימא ומצד שני בוועדה לבטחון תזונתי אנחנו בוחנים המון מהלכים שקורים בחו"ל ומנסים לראות איך אפשר להטמיע את זה. חלק ממודל של שכונה בריאה ומקיימת בכפר שלם רבתי, זו התייחסות למרחב של 30 אלף תושבים שיש שם, בהיבט של רצון לבוא ולייצר נורמות חדשות. על כן אנחנו עובדים עבודת עומק בתוך כל המערכות וזה חלק מהנושא של בטחון תזונתי.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

יש כאן מספר שאלות ואני אשתדל להשיב על כולן.
בטקסטיל - אין כרגע התייחסות לתרומה, כי אני מתייחס לעניין של המחזור.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

נשאלנו לגבי הפנלים הסולאריים. אומר שגם אם אין כרגע עבודה שמתבצעת אפשר וצריך להתחיל בצעדים מסוימים כמקרא. לצאת עתה בכל מיני הצהרות - זה לא המקום ולא הזמן וזה גם לא אחראי, כי זו סתם אמירה שהיא פופוליסטית. אני חושב שבאמת ניתן לעשות איזשהו פיילוט, שיתוף פעולה בין מנהל שירותים חברתיים לבין אגף התברואה ולראות איך אפשר לעשות מהבגדים האלה סוג של שימוש חוזר ולאו דווקא לזרוק אותם ישר לגורם שימכור אותם או יטיס אותם.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

יש גם בעיר ירידים במרכזי מסחר ובמרכזים קהילתיים שהם עושים החלפה של ביגוד. זה קיים.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

צריך להגדיר את זה.

קריאה:

חשוב שהעירייה תעשה משהו מטעם עצמה.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

חוק פסולת עודפת קיים בחוק העזר ומתייחס בעיקר לדחסניות ומכולות. בעל עסק זכאי בדרך כלל ל-52 פינויים בשנה. מעבר לכל פינוי נוסף הם משלמים. יש תחשיב עם אגרה מסודרת והם משלמים.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

לגבי מיכלי אצירה - מאחר שיש כאן עירוב שימושים, כפי שאנחנו מכירים לעומת הצפון הישר, זה בלתי אפשרי לבוא היום להגיד - מה השלכת לכאן ומה התושב השליך. זה בלתי אפשרי. לכן החוק קיים בפסולת עודפת והוא מתייחס בעיקר לדחסניות ומכולות.

קריאה:

האם הוא מיושם.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

בודאי, משלמים ויש מנגנון מסודר, עם אגרה וכל מי שמבקש. מלונות לצורך הענין - זה X ואם מבקשים פינוי נוסף - משלמים בעבורו, כפי שקיים בחוק העזר.

לגבי צואת כלבים - יש בערך כ-30 אלף כלבים בעיר.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

יש הרבה יותר, כי זה 35 אלף כלבים שרשומים בעירייה ויש גם דיירים מתחלפים בעיר, שבאים עם הכלבים שלהם.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אומר שבמכרזים שלנו, מעבר לרכבי השטיפה שיש יותר רכבי שטיפה בעיר, כי לפני שנכנסתי לתפקידי היו 23 רכבי שטיפה והיום יש לנו כבר 61 רכבי שטיפה ששוטפים את העיר כל יום. הכנסנו רכבי מיול בכל המכרזים החדשים שבכל חבל, על מנת שנבצע יותר שטיפות למדרכות.

אכיפה - יש סיירת ירוקה.

גב' איריס טוביאס:

תנו התראות, תחנכו את האנשים.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אומר שבתפקידי הקודם הייתי מנהל אגף הפיקוח באחת הרשויות, ואני יכול להגיד שהנושא של האכיפה, לצערי, הוא בסוף שמוביל, לטעמי, את התוצאה היותר אפקטיבית. אני אומר זאת לצערי, כי עד שהאנשים לא משלמים בכיס, הם לא מבינים. ביחד עם זאת, אנחנו עושים פעילות הסברה. יש סיירת ירוקה שעושה אכיפה.

גב' איריס טוביאס:

אני דברתי ואז הם שולחים ספורדית, שני פקחים לפה ושניים לשם. זה לא יעיל.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

אי אפשר לשים פקח על כל בעל כלב.

גב' איריס טוביאס:

אני אומרת שתעשו שבוע ותוציאו את כל הפקחים, רק כדי שיעירו או שיתפסו אותם על חם ויתריעו.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

האם את יודעת כמה משימות יש לפקח בעיריית תל-אביב?? - יש המון משימות, את צודקת שצריך לאכוף, אבל משתדלים.

גב' איריס טוביאס:

לעולם לא ראיתי פקח רושם דוח לבעל כלב.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

את צודקת שזו בעיה מעצבנת וקשה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

גב' אילנה קוזניץ:

אחת הרשויות בצפון מקימה מאגר DNA לכלבים.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

מאגר DNA לא רלבנטי, כי אין חקיקה ארצית. לצורך העניין איני יכול לחייב בעל כלב להגיע עם הכלב שלו, שימסור את ה-DNA. ברגע שאין חקיקה ארצית היכולת לבצע את זה הוא בלתי אפשרי וזה רק גימיק.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

חשוב לציין שלצורך העניין הוטרנר העירוני צריך להזמין את בעל הרכב שיבוא עם הכלב שלו על מנת שייקח דגימת DNA, אולם על מנת שיוכל לעשות את זה, הוא צריך שהחוק יסמך אותו לכך, אבל החוק לא מסמך. זה לא חוק עזר עירוני, זה לא חוק עזר, זה חוק מדינה.

גב' חגית אוריין:

בתור בעלת כלבים הנושא הזה מפריע לי מאוד, ואני לא מסוגלת לראות עובד עירייה גוחן לערימת קקי של תושב 'חצוף' שלא אסף את הצרכים של הכלב שלו. זה הכבוד של העובדים ואני מכבדת את עובדי העירייה.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

לגבי מדיניות פיזור פחים - יש סקר מיכלי אצירה, סקר רחב וגדול. בעיר יש בין 50 ל-60 אלף מיכלי אצירה. לכן העירייה הולכת להשקיע סכום לא מבוטל, וזה סקר כבד מאד כדי לספור כל בנין, לצלם ולהעלות אותו. הקמנו ראש תחום פינוי אשפה, אנחנו בתהליך רה-ארגון עמוק באגף התברואה, שתפקידו יהיה להתעסק בפחים, בכמה ואיפה צריך. הקמנו עוד יחידה נוספת אצלי במשל"צ, שהיא גורם אחד בעירייה שרק הוא ינפק את הפחים. רכשנו עוד רכב אחד לחלוקת מיכלונים, שלא היה. אנחנו עושים את הכל. אחרי נגמור את הסקר,

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

נדע כל משק בית, כמה פחות או יותר הוא מייצר אשפה במיכל, מה הקיבולת ונערוך סדר גם בעניין הזה. אנחנו נעשה סקר על הכל, גם על הכחול, גם על הכתום. לצערי, רואים לפעמים בבניינים מסוימים עשרה מיכלי אצירה ובבניין אחד רק אחד, כי אולי יותר נוח לאנשים שלי שהם לא בסדר או לתושבים שהם לא בסדר' ולכן אנחנו עושים את הסקר.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

חשוב שתבינו את קנה המידה של אגף התברואה, כי באגף התברואה עובדים 15% מעובדי עיריית תל-אביב, בלי איכילוב. יש בעיריית תל-אביב 7500 עובדים, ללא איכילוב. באגף התברואה יש כ-1000 עובדים ועוד קבלנים שזה עוד מאות עובדים.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אוסף ואומר, שאנחנו עומדים לעשות פרויקט נוסף, לאחר שנסיים פרויקט זה, בכוונתנו ללכת על תהליך של מיפוי מסלולי פינוי אשפה, שמבוצע הרבה מאד שנים. זה גם פרויקט גדול, במקביל, כדי לייצר אופטימיזציה של כמה פחים צריך בכל בית.

קריאה:

הפתחים של הפחים הכתומים והכחולים הם ממש צרים צריך וקשה להכניס בהם דברים.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

זה הסטנדרט הארצי. אגב, בפיילוט עכשיו רכשנו 30 מיכלי 1100 קו"ב, עם מכסים שאפשר לפתוח רק שליש מהם ולא צריך לפתוח את הכל. אנחנו מנסים לייצר כל הזמן חידושים.

בנושא של מחזור אלקטרוניקה והסברה - אנחנו אמורים לצאת עם קמפיין עם תאגיד מ.א.י. שהוא בהתקשרות עם העירייה. אתם צודקים שצריך להרחיב את ההסברה בנושא. חשוב שתדעו שכל רכב שאני לוקח היום ומשקיע ליום עבודה - עלותו 2000 ש"ח. זו עלות הקבלן שאני משלם לו עבור יום שלם. בעלות מול תועלת, לא ניתן לאסוף כל קרטון בעיר ולהגיע למצב של 100%, זה לא יקרה וזה גם בלתי אפשרי. אנחנו משתדלים כמה שיותר

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

להרחיב את מסלולי הפינוי, כמה שיותר להציב מחזוריות, אנחנו מחייבים בתי עסק בהתאם לחוק לייצר התקשרות על מנת שהתאגידים 'אמניר' או 'קמ"מ' יקחו את הקרטונים מאותם עסקים וגם הרחבנו באופן משמעותי את זה. לכן אנחנו רואים עליה בכמות הקרטון ובהיקפי הקרטון שאנחנו אוספים.

פח מתמחזרים - זה עניין של המשרד. היינו שמחים וגם היינו מאד רוצים שיהיה פח מתמחזרים. אולם כל עוד המדיניות של המשרד, כאשר בסוף אנחנו כפופים להנחיות של המשרד להגנת הסביבה, שיש פח בכתום, פח כחול ויש תקציב בנפרד - לצערי זה לא קורה. צריך לזכור שהאפקטיביות של מחזור במקום, היא הרבה יותר גבוהה מאשר מחזור אחד שבו מתחילים לעשות את ההפרדות.

ב-שושנה פרסיץ - אני אטפל.

לגבי ה-RDF אומר שהוא לא בא כחליף להפרדה במקור, ככלל. לראייה, הרחבנו באופן משמעותי את הכתום, הרחבנו את הכחול ואנחנו עושים המון פעולות להרחיב, כי הוא לא בא כחליף, אבל צריך לזכור שיש גידול בין 3 ל-4% כל שנה בהיקף הפסולת שתל-אביב מייצרת. בשנה שעברה עלינו ב-34 אלף טון אשפה שאספנו לעומת שנה מקבילה אשתקד. לכן אני אומר שה-RDF הוא לא בא כחליף להפרדה במקום.

קריאה:

אלא למה?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

הוא בא על מנת לייצר מצב שאנחנו לא יכולים לתת מענה במאה אחוז להפרדה במקום, אין יכולת ל-100 אחוז הפרדה, בגלל תשתיות וכדו', ולכן הוא בא לתת את המענה לפערים האלה שקיימים.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

קריאה:

ומה לגבי רכב חשמלי?

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

האגף רכש שני רכבים שמונעים באמצעות גז. אנחנו אמורים לקבל אותם בשנה הבאה וכבר חתמנו אל מול המשרד להגנת הסביבה. אנחנו נמצאים עתה בפילוט עם שני הרכבים האלה. אם יהיה טוב, נרחיב את מערך הרכבים שלנו באמצעות גז. עדין אין בארץ טכניקה של רכב דחס חשמלי. אני יכול לומר שבחיפה לא מזמן הוכנסו רכבי גז וגם המדינה וגם כאן לא נותנים את המענה, כי אין תחנות גז בשביל לתדלק אותם, יש לנהל אופרציה שלמה ורחבה וזה לא גז רגיל. אגדיל ואומר שהמדינה חייבה אותנו לשים רכבי גז ועל כן רכשתי, כי אחרת לא בטוח שהייתי הולך למהלך. מבחינה תפעולית זה עדין מורכב ומסובך.

גב' חגית אוריין:

שאלה: איך אין עדין רכבים חשמליים לדחס? יש אוטובוסים חשמליים גדולים.

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה וניהול פסולת:

אין רכבי דחס. רכב דחס צורך המון חשמל, כל פעולה שמפעילים את הפרס לוקחת המון חשמל. יש פה בעיה תפעולית ואין עדין מצברים מיוחדים מתאימים.

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

פסולת אורגנית - בסקר פסולת האחרון שנעשה בארץ דיבר על 34% של פסולת אורגנית. בקרוב, כמו שארז ציין, אנחנו יוצאים לסקר פסולת מאד נרחב בעיר ויהיו לנו גם יותר מדויקים על העיר שלנו.

פסולת אורגנית, טיפול במקור, טיפול בקצה - יש בערך למעלה מ-500 קומפוסטרים ברחבי העיר שמופעלים על ידי תושבים, בין אם בבתי תושבים ובין אם בגינות ציבוריות. נאמני קומפוסטורים במוסדות חינוך, במבנים עירוניים, כשבועם כל תושב בעיר שרוצה קומפוסטר לביתו יכול לקבל קומפוסטר במחיר מסובסד על ידי העירייה עם תמיכה וליווי

עו"ד ראובן לדיאנסקי

סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,

שיפור פני העיר וקיימות

שמוענקים על ידי העירייה - עלותו 137 ש"ח לקומפוסטר של 450 ליטר, השקעה חד פעמית וכך מקבלים דשן חינם לכל החיים וזה טוב ונהדר.

אנחנו שואפים להרחיב משמעותית את התוכנית קומפוסטוטציה שיש. בקשנו כמה הצעות מחיר לעשות איזה שהוא סקר של המצב של הקומפוסטרים ברחבי העיר. בנינו תוכנית סדורה - איך ללוות את המהלך, איך להגיע ליותר תושבים. היום תושב צריך מאד לרצות ולחפש את המידע כדי להגיע אליו. מספיק שתשלם ותחתים את ועד הבית - תקבל את הקומפוסטר וכבר לא צריך לקבל הדרכה בכלל הדרכה בשביל לקבל, מקבלים את זה דרך המרכז הלוגיסטי שלנו. בדיוק יצאנו עכשיו בהזמנת רכש חדשה, כי נגמרו כולם. יש היו למעלה מ-500 קומפוסטרים ברחבי העיר וחולקו גם עוד כמה שכבר התפרקו עם הזמן.

זה לגבי טיפול במקור, שאנחנו שואפים להרחיב את זה עוד ובודקים גם עוד כל מיני פתרונות יצירתיים, אבל זה בשלב הראשוני, ולא ארוחב על כך עכשיו.

בנוסף, בקצה, יש לנו אחד ממתקני תפעול בחירייה - מתקן חץ אקולוגיה, מתקן שהופך פסולת אורגנית לביו-גז. במקומות עתירי פסולת בעיר הפסולת עוברת ישירות לחץ אקולוגיה, בין אם זה משוק הכרמל, הדחסנית של הבשר ובכלל הפסולת בסוף היום מועברת לשם כמו גם משרונה מרקט וממתחמים שהם עתירי פסולת, כמו גם מכולות של חדרי אוכל של הצבא, ואנחנו בוחנים גם איך אפשר להרחיב עוד את המכולות. כיוון שזה לא אתר קומפוסטציה אלא מתקן של ביו גז, יש לו גם רכיב של מיון לפני, אז גם אם אין מאה אחוז פסולת אורגנית במכולה אלא 60-70% מהמשקל של המכולה זו פסולת אורגנית, עדין אקולוגית עדיף לנו להעביר את זה למתקן של הביו גז ואנחנו בתהליך של למידה כדי להרחיב את מספר המכולות. היום חץ אקולוגיה קולטים בערך 400-500 טון ביום ויודעים לחלץ בערך חצי מהכמות הזאת, כי בערך 34-40% זה פסולת אורגנית ועוד 10% חומרים ברי מחזור שהם צריכים לחלץ אגב, גם פסולת אורגנית שמגיעה ל-RDF בתהליך המיון של ה-RDF היא ממיונת ועוברת לתא קומפוסטציה.

קריאה:

ראינו את זה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
 שיפור פני העיר וקיימות

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

ותודה לכאן על סדרת חדשות.

פסולת טקסטיל - כמו כל דבר, אנחנו שואפים עוד לפני שנגיע למחזור, כי אנחנו תמיד רוצים לעבוד כמה שיותר למעלה במעלה הזרם. לשאלתכם, יש פעילויות עירוניות דרך שכונות מקיימות, דרך רכזת קיימות עירונית, של שווקי קח תן של בגדים, של סדנאות של מיחדוש, איך להציל. התחילו כבר כמה שווקי קח תן של בגדי תינוקות שזה באמת משהו שלובשים חודשיים שלושה, כי הילד גדל במידה. ועוד כל מיני דברים כאלה.

יש לא מעט מקומות לתרום. יש גם פעילויות של העירייה לנכים, 'ויצו' ויש דברים כאלה שקורים, אבל הבעיה שהרבה מהמקומות האלה כבר רוויים ועדין אנחנו לא רוצים שהטקסטיל יגיע להטמנה ויזהם את הקרקע ולכן אנחנו כן מרחיבים גם את הפריסה של הטקסטיל והאיסוף.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

המקומות האלה גם רוויים וגם הרבה פעמים מביאים בגדים שהם לא באיכות טובה ואז צריך להתחיל למיין את הכל והם לא בנויים לזה. אני מניח שכל אחד מאיתנו עבר את החוויה שיש לו דברים לתרום, כמו צעצועים, בגדים, ספרים וכו' ואז הוא מתחיל לפנות לכל הארגונים האלה או לחבר שעובד באיזה שהוא מקום ואז אומרים לו 'לא צריך'.

גב' אור ביגר - מנהלת תחום אפס פסולת:

השאיפה תמיד שהמוצרים יחיו שימוש נוסף.

פסולת אלקטרונית, פסולת סוללות - אני מסכימה שאין מספיק הסברה בנושא. התחלנו עם הנושא ברצינות השנה ועשינו פעילות מאד נרחבת במערכת החינוך. בספטמבר אנחנו מתכננים לצאת בקמפיין גם בשלטי חוצות לקראת כל שלב שרוכשים הרבה. המידע באתר העירייה הוא מעודכן ועדכני ואנחנו נרחיב עוד בעניין.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה - תחום איכות הסביבה,
שיפור פני העיר וקיימות

בכל מוקד של פסולת אלקטרונית אפשר לשים גם סוללות. אנחנו מסירים לאט לאט את המתקנים מהמיחזוריות, כי אנחנו רוצים שזה יהיה במקום תחת קורת גג. גם בכל מקום שאתה רוכש סוללות, אתה יכול לגם להחזיר ובסופרים אוספים, גם אם לא רכשת מהם. כאמור, יש כבר 46 מוקדים עירוניים ברחבי העיר, כאשר חצי מהם לקהילת בתי ספר וחצי מהם במרכזים קהילתיים במשרדי העירייה.

דברי סיכום - סגן ראש העירייה ויו"ר הועדה

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

אני מסכים עם מה שאמר ניר, שיש הרבה דברים שאנשים לא יודעים, ואכן נכון שיש הרבה דברים שהעירייה עושה ולא יודעים, יש הרבה שירותים שניתנים ולא יודעים. אנחנו צריכים להנגיש הרבה יותר את המידע. האתר העירוני, לצערי, הוא לא אתר שאליו אנשים נוהרים בהמוניהם. היום יותר ויותר אנשים משתמשים באפליקציות של 106 פלוס, שהיא מצוינת ועוד ועוד. אנחנו צריכים להנגיש את זה לכף היד - להנגיש את כל השירותים וכל הפרויקטים שאנחנו עושים ולשתף את הציבור בהרבה יותר מידע. אי אפשר כל הזמן לצאת במסעות הסברה גדולים, כי הם גם עולים הרבה מאד. יש לנו מערך של פייסבוק ושל שימוש ברשתות חברתיות שהוא עובד טוב. הדוגמה הטובה זה הקמפיין האחרון עם הספה שנוחתת מלמעלה, שכולם פה, אני מניח שראו את זה בפייסבוק בצורה כזאת או אחרת ושיתפו בה גם. לכן, הכלי הזה הוא כלי שמשתמשים בו ואני מסכים אתכם, כשם שגם ראינו בסקרים, שהציבור לא מספיק יודע על כל הדברים שאתם נחשפתם פה בשעתיים.

ראיתם שדברים נעשים ואכן צריך לעשות יותר ויותר טוב והמערכת העירונית כולה עושה כמיטב יכולתה. יש חשיבות מאד גדולה לאתגרים שהציבור מציב בפני העירייה. לא כל דבר ניתן לעשות, לא בכל דבר אנחנו יכולים להשביע את רצונו של כל אדם, ולכן ימשיכו להיות גם תלונות וגם לעתים אכזבות, אבל האנשים שנמצאים פה מנסים ככל יכולתם לעשות את

